

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Aleny Krýlové a Mgr. Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **JUDr. Vlastimil Rampula**, nar. 13.1.1970, státní zástupce Vrchního státního zastupitelství, zast. JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem se sídlem Sokolská 60, Praha 2, proti žalovanému: **ministr spravedlnosti, Ministerstvo spravedlnosti**, Vyšehradská 16, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13.10.2011, č.j. 633/2011-LO-SP/19,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13.10.2011, č.j. 633/2011-LO-SP/19, a ze dne 21.7.2011, č.j. 138/2011-OJ-SZ/42, **se z r u š u j í** a věc se žalovanému v r a c í k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný j e p o v i n e n zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8 760,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Tomáše Sokola, advokáta.
- III. Žalobci se vrací z účtu Městského soudu v Praze přeplatek na soudním poplatku ve výši 2 000,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Tomáše Sokola, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Nejvyšší státní zástupce podal dne 9.3.2011 a 2.6.2011 ministru spravedlnosti (dále též „správní orgán“) návrhy podle § 10 odst. 4 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o státním zastupitelství), na odvolání žalobce

z funkce vrchního státního zástupce v Praze. Podle návrhů nejvyššího státního zástupce žalobce závažně porušil povinnosti vyplývající z výkonu funkce vedoucího státního zástupce:

- 1) podpisem „protokolu o vzájemném porozumění mezi Státním zastupitelstvím v Astaně a Vrchním státním zastupitelstvím v Praze“ dne 9.4.2010 (bod 1 návrhu ze dne 9.3.2011),
- 2) při řízení Vrchního státního zastupitelství v Praze, konkrétně pak jeho organizační složky – odboru závažné hospodářské a finanční kriminality (bod 2 návrhu ze dne 9.3.2011),
- 3) nevhodným zacházením s finančními prostředky tvořícími rozpočet Vrchního státního zastupitelství v Praze (bod 3 návrhu ze dne 9.3.2011),
- 4) nesprávným a nezákonným postupem při vydání telefonického pokynu dozorové státní zástupkyni Mgr. Darje Dunajové v tzv. kauze IPB, vedené u Vrchního státního zastupitelství v Praze pod sp. zn. 9 VZV 19/2008 (dříve pod sp. zn. 2 VZV 18/2008), jímž jí uložil, aby po vyhlášení zprošťujícího rozsudku nepodala odvolání ihned přímo do protokolu, jak měla sama v úmyslu, ale ponechala si lhůtu pro případné podání odvolání (návrh ze dne 2.6.2011).

Žalovaný ministr spravedlnosti návrh nejvyššího státního zástupce shledal důvodným ve shora uvedeném bodu 2 (zčásti) a 4 (zcela), body 1 a 2 shledal nedůvodnými. Na základě zčásti důvodného návrhu Nejvyššího státního zástupce ministr spravedlnosti rozhodnutím ze dne 21.7.2011, č.j. 138/2011-OJ-SZ/42, odvolal žalobce z funkce vrchního státního zástupce v Praze. Žalobcem podaný rozklad proti tomuto rozhodnutí pak ministr spravedlnosti zamítl žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 13.10.2011, č.j. 633/2011-LO-SP/19.

Rozhodnutím ze dne 21.7.2011, č.j. 138/2011-OJ-SZ/42 (dále jen „rozhodnutí ze dne 21.7.2011“ nebo „prvostupňové správní rozhodnutí“), ministr spravedlnosti rozhodl, že žalobce v rozporu s ustanoveními § 13a odst. 1, § 13f odst. 1 písm. b) a § 12e odst. 1 zákona o státním zastupitelství nejméně od roku 2008 jako vrchní státní zástupce v Praze, tedy ve funkčním postavení vedoucího státního zástupce, nevyužíval svých oprávnění k řídicí a metodické činnosti odboru závažné hospodářské a finanční kriminality Vrchního státního zastupitelství v Praze a nereagoval na četná, dlouhodobá a opakující se pochybení v postupu státních zástupců v trestních věcech, když nepřijal odpovídající organizační, metodická, personální či jiná opatření k odstranění zjištěných vad a nedostatků a k zamezení jejich opakování, a naopak v jiné věci, konkrétně v tzv. kauze IPB (sp. zn. 9 VZV 19/2008, dříve sp. zn. 2 VZV 18/2002), nepřiměřeně a v rozporu s ustanoveními § 2 odst. 2, § 24 odst. 1, 2 a § 12e odst. 1 zákona o státním zastupitelství ingeroval do trestního řízení tím, že bez důkladné znalosti spisu vydal pokyn dozorové státní zástupkyni k nepodání odvolání proti rozsudku Městského soudu v Praze přímo do protokolu o hlavním líčení, ale k ponechání si lhůty pro zvážení podání opravného prostředku po doručení písemného vyhotovení rozsudku, aniž tento pokyn řádně odůvodnil, čímž mohl ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce, čímž závažným způsobem porušil povinnosti vyplývající z výkonu funkce vedoucího státního zástupce, pročež se odvolává z funkce vrchního státního zástupce v Praze.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí ministr nejprve konstatoval obsah návrhů nejvyššího státního zástupce ze dne 9.3.2011 a ze dne 2.6.2011. Vzhledem k tomu, že ministr shledal návrhy důvodnými pouze na základě výše uvedených bodů 2 (zčásti) a 4 (zcela), zmíní soud pouze obsah těchto bodů návrhů nejvyššího státního zástupce.

Pod bodem 2 uvedl nejvyšší státní zástupce závažná pochybení žalobce, která dle jeho názoru měla spočívat v systémových vadách při řízení odboru závažné hospodářské a finanční kriminality (dále též „OZHFK“) Vrchního státního zastupitelství v Praze (dále též „VSZ v Praze“), když žalobce jako vrchní státní zástupce nevyužíval svých oprávnění podle § 12e

zákona o státní zastupitelství k usměrnění postupu jemu podřízených státních zástupců v závažných trestních věcech zpracovávaných OZHKF VSZ v Praze. Takto nejvyšší státní zastupitelství (dále též „NSZ“) ve své dohledové činnosti zjistilo:

- dohledovou prověrkou v kauze pořízení nadzvukových stíhacích letounů JAS 39 Gripen, že přes závažné nedostatky zjištěné kontrolou skončené věci provedenou podle § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství a výslovné pokyny tehdejší nejvyšší státní zástupkyně ze dne 19.3.2010 nedošlo ani do 16.12.2010 k vyžádání právní pomoci ze Švédska. Stejně tak byly zjištěny průtahy při vyžádání právních pomoci z jiných zemí. Byly též konstatovány průtahy a pochybení z činnosti dozorového státního zástupce nad postupem policejního orgánu.

- v tzv. kauze „České pivo - Nomura, IPB, a.s., a ČSOB, a.s.“ bylo v listopadu 2008, po sedmi letech přípravného řízení, prakticky před skončením dokazování, bez řádného odůvodnění a přes protesty poškozené organizace ČSOB, a.s., rozhodnuto o výměně ve věci činného dozorového státního zástupce (nově JUDr. Ladislav Letko namísto Mgr. Darji Dunajové), přičemž tato změna přinesla radikální obrat v náhledu na právní kvalifikaci, hodnocení důkazů, rozsahu samotného dokazování a především pak způsobu vyřízení věci zastavením trestního stíhání,

- dohledovými prověrkami za období říjen až prosinec 2010 opakovaná pochybení v postupu státních zástupců VSZ v Praze, která již byla v minulosti projednávána na pracovních poradách a spočívala v nereagování na zásadní nedostatky v popisu skutku v usneseních policejních orgánů o zahájení trestního stíhání, podávání obžalob k věcně nepřislušným soudům, nesprávném postupu při doručování usnesení a vyznačování právní moci apod. Jednalo se o závady různorodého charakteru a intenzity, v řadě případů se však jednalo o nedostatky opakované a závažné. V řadě věcí bylo shledáno porušení pokynu obecné povahy NSZ upravujícího časová hlediska pro provádění dozorových prověrek. Shledáno bylo též porušení zákonné povinnosti provádět prověrky vyšetřování (§ 167 odst. 3 trestního řádu). Návrh dále obsahuje výčet zjištěných vad a nedostatků.

Nejvyšší státní zástupce ve svém návrhu zdůraznil, že ačkoliv se výše uvedený výčet vad a nedostatků v činnosti VSZ v Praze může jevit jako nepřiměřeně podrobný a formální, ve skutečnosti byla pojmenována jen zásadnější pochybení, která z hlediska své závažnosti a zejména četnosti svědčí o systémových chybách v řízení OZHKF jako jednoho z nejdůležitějších organizačních útvarů VSZ v Praze. Odpovědnost za bezvadný chod OZHKF mají nejen vedoucí pracovníci VSZ v Praze, ale v konečném důsledku především vedoucí státní zástupce. Zmíněné závady jsou opakované, když na jejich výskyt bylo vedení VSZ v Praze upozorňováno.

Konečně nejvyšší státní zástupce v tomto bodě svého návrhu uvedl, že na základě žádosti ředitele OZHKF NSZ v Praze ze dne 19.4.2010 byly od VSZ v Praze a VSZ v Olomouci vyžádány konkrétní statistické údaje a informace týkající se činnosti odborů ZHKF, které působí na obou vrchních státních zastupitelstvích. Společně s těmito údaji a informacemi bylo vrchním státním zastupitelstvím uloženo předložit věcné vyhodnocení vyžadovaných údajů a informací. Předložení statistických údajů za první pololetí 2010 bylo od OZHKF VSZ v Praze požadováno v termínu do 20.7.2010 a následně vždy k 20.1. a k 20.7. každého kalendářního roku. Ze strany VSZ v Olomouci došlo v měsíci červenci 2010 i v měsíci lednu 2011 k řádnému předložení vyžádaných údajů a informací včetně věcného vyhodnocení. Ze strany VSZ v Praze nebyly požadované informace a údaje předloženy ani

v měsíci červenci 2010, ani v měsíci lednu 2011. Dne 23.7.2010 byl na OZHFK NSZ v Praze doručen přípis ředitelky OZHFK VSZ Praha, ve kterém sdělila, že tamní odbor ZHFK dle pokynu vrchního státního zástupce JUDr. Vlastimila Rampuly nezpracuje informace a údaje požadované ze strany OZHFK NSZ na základě dožádání ze dne 19.4.2010. S odůvodněním tohoto postupu bylo odkázáno na dopis vrchního státního zástupce JUDr. Vlastimila Rampuly sp.zn. 1SPR 61/2010, který jím měl být osobně předán dne 2.6.2010 tehdejší nejvyšší státní zástupkyni JUDr. Renatě Vesecké. V předmětném dopise, datovaném dnem 20.4.2010, je k problematice žádosti NSZ ze dne 19.4.2010 uvedeno toliko, že většinu požadovaných údajů lze zjistit kanceláří OZHFK NSZ přímo ze statistiky, resp. výkaznictví ministerstva spravedlnosti, když se jedná o činnost spadající do rámce spisové služby. Nejvyšší státní zástupce konstatoval, že ze strany NSZ nebylo na tento dopis doposud nijak reagováno, a tudíž vrchní státní zástupce nebyl nijak oprávněn zakázat ředitelce OZHFK VSZ v Praze požadované údaje a informace předložit NSZ. Nejvyšší státní zástupce se proto domnívá, že ze strany vrchního státního zástupce v Praze JUDr. Vlastimila Rampuly došlo tímto postupem k závažnému porušení jeho povinností vedoucího státního zástupce, jakož i k porušení § 12d odst. 1, 2 zákona o státním zastupitelství.

Podle návrhu nejvyššího státního zástupce ze dne 2.6.2011 (bod 4 návrhu) se vrchní státní zástupce v Praze dopustil nestandardního, neprofesionálního, netransparentního a ve svém důsledku nezákonného postupu, když vydal telefonický pokyn dozorové státní zástupkyni Mgr. Darje Dunajové v trestní věci tzv. kauzy IPB dne 22.4.2008, krátce před vyhlášením rozsudku v této věci, a uložil jí, aby v případě vyhlášení zprošťujícího rozsudku nepodávala odvolání bezprostředně po vyhlášení rozsudku do protokolu o hlavním líčení, ale aby si ponechala lhůtu pro případné podání odvolání s tím, že následný postup bude zvážen až po seznámení s odůvodněním písemného vyhotovení rozsudku. Státní zástupkyně Mgr. Darja Dunajová o tom téhož dne učinila úřední záznam, v němž dále uvedla, že tento pokyn byl vrchním státním zástupcem vydán přesto, že již předem bylo s vedoucím oddělení, s ředitelem odboru a také s I. náměstkem vrchního státního zástupce projednáno a schváleno, že v případě vyhlášení zprošťujícího rozsudku státní zástupkyně naopak odvolání podá bezprostředně do protokolu o hlavním líčení.

Podle nejvyššího státního zástupce došlo pokynem vrchního státního zástupce v Praze k výrazné změně náhledu VSZ v Praze na posouzení trestní věci, která v konečném důsledku vyústila v nepodání opravného prostředku proti zprošťujícímu rozsudku nalézacího soudu. Nesprávný postup vrchního státního zástupce v Praze je umocňován skutečností, že tzv. negativní pokyn byl učiněn bez řádné znalosti aktuálního důkazního, skutkového a právního stavu věci. Samotný telefonický pokyn pak nebyl blíže zdůvodněn a vysvětlen, navíc byl v příkrém rozporu s předchozími stanovisky vedoucího oddělení, ředitele odboru i I. náměstka. Podle nejvyššího státního zástupce tedy vrchní státní zástupce v Praze nevyužil svých oprávnění podle § 12e zákona o státním zastupitelství k usměrnění postupu podřízených státních zástupců, a naopak postupoval v rozporu s povinností dohlížet na řádné plnění úkolů státnímu zastupitelství svěřených, zejména pak dohlížet na řádné plnění povinností státních zástupců, jak je stanoveno v § 13a odst. 1 a v § 13f odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství. Jednání vrchního státního zástupce v Praze přitom dle názoru nejvyššího státního zástupce bylo též způsobilé ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství, jak má na mysli § 24 odst. 1, 2 zákona o státním zastupitelství, o čemž svědčí i články publikované v časopisu Respekt č. 21 a 22 a následující mediální ohlas na informace tam uveřejněné.

Žalovaný ministr spravedlnosti v odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 21.7.2011 (část III. Posouzení věci správním orgánem) nejprve konstatuje, že především byla prokázána opodstatněnost návrhu nejvyššího státního zástupce ze dne 2.6.2011 (bod 4 návrhu), který poukazuje na nesprávný a nezákonný postup vrchního státního zástupce v Praze při vydání telefonického pokynu dozorové státní zástupkyni Mgr. Darje Dunajové v tzv. kauze IPB. Uvádí, že pokud jde o dokazování provedené k tomuto návrhu, byla jako svědek vyslechnuta státní zástupkyně VSZ v Praze Mgr. Darja Dunajová. Uvedla, že v průběhu dokazování před soudem došlo v předmětné trestní věci ke komplikaci při provádění důkazů, jeden z důležitých důkazů – znalecký posudek – nebyl soudem přijat a proveden jako důkaz pro podjatost zpracovatele. Přibrala proto jiný znalecký ústav, který zpracoval nový znalecký posudek, jeho závěry znamenaly jistý posun v neprospěch obžaloby, ovšem významně se nelišily od závěrů dříve zpracovaného posudku. Nicméně výslech zpracovatelů před soudem nebyl tak přesvědčivý pro závěry o vině, jak státní zástupkyně očekávala. Viděla proto jako jednu z možností skončení soudního řízení i vyhlášení zprošťujícího rozsudku. Stav a průběh dokazování průběžně konzultovala se svými nadřízenými – vedoucím oddělení JUDr. Ladislavem Letkem, ředitelem odboru Mgr. Zbyňkem Egerem a I. náměstkem vrchního státního zástupce Mgr. Vladimírem Novákem. V rámci těchto konzultací se shodli na tom, že bude navrhopat uznání viny všech obžalovaných v souladu s obžalobou. Součástí popsanych konzultací byla i otázka případného podání opravného prostředku proti možnému zprošťujícímu rozsudku. V takovém případě se všichni výše jmenovaní nadřízení shodli na tom, že státní zástupkyně podá odvolání přímo do protokolu o hlavním líčení. Dne 22.4.2008 asi deset minut před vyhlášením rozsudku však státní zástupkyni Mgr. Dunajovou telefonicky kontaktoval do budovy soudu vrchní státní zástupce JUDr. Vlastimil Rampula a uložil jí, aby se v případě vyhlášení zprošťujícího rozsudku neodvolávala přímo do protokolu, ale ponechala si lhůtu k případnému podání opravného prostředku. Žádný důvod pro tento svůj pokyn neuvedl, a to ani později. Státní zástupkyně pokyn uposlechla a téhož dne po návratu na pracoviště o tomto pokynu a okolnostech, které ho provázely, sepsala písemný záznam, který je součástí dozorového spisu. K doručení písemného vyhotovení rozsudku došlo téměř po roce od jeho vyhlášení. Tehdy státní zástupkyně písemný rozsudek prostudovala, jeho odůvodnění považovala za nekvalitní, ovšem odvolání proti němu nepodala. O svém stanovisku podala cestou svých nadřízených písemnou informaci ze dne 13.5.2009. Sama k tomu ve své výpovědi dodala, že již neměla chuť se ve věci dále angažovat, necítila podporu vedení, ztratila „tah na branku“. Její postoj se projevil i v písemné informaci, která je argumentačně chudá a neodpovídá závažnosti celé věci, neboť podle tvrzení svědkyně by byla „sama proti sobě“, pokud by podrobněji argumentovala, z jakých důvodů nepodat odvolání, což by bylo v příkrém rozporu s jejím závěrečným návrhem.

Jako svědci byli vyslechnuti i tehdejší nadřízení svědkyně Mgr. Darji Dunajové. Svědek JUDr. Ladislav Letko uvedl, že Mgr. Dunajová po skončení závěrečných řečí za ním přišla a ptala se jej, jak se má zachovat v případě vyhlášení zprošťujícího rozsudku, zda si má podat odvolání rovnou do protokolu, či si ponechat lhůtu. Preferovala podání odvolání přímo na místě, neboť očekávala přítomnost novinářů a širší veřejnosti. Svědek této otázky nepřikládal větší význam, neboť ji nepovažoval za podstatnou. Nicméně vzal na vědomí, že svědkyně podá po případném vyhlášení odsuzujícího rozsudku odvolání do protokolu. U této diskuze byli i Mgr. Eger a Mgr. Novák a všichni s touto variantou byli srozuměni. O možném vydání zprošťujícího rozsudku informovali Mgr. Eger s Mgr. Novákem vrchního státního zástupce. Svědek dále uvedl, že v den vyhlášení rozsudku, ještě než odjížděl do práce, tedy před půl osmou, mu volal JUDr. Rampula a sdělil mu, že v televizi viděl reportáž, že má být dnes vyhlášen rozsudek a že telefonicky hovořil s Mgr. Dunajovou, aby si po vyhlášení zprošťujícího rozsudku ponechala lhůtu.

Svědék Mgr. Zbyněk Eger uvedl, že v daném případě šlo o docela problematickou kauzu, podstatnou byla otázka škody, obžaloba stála na posudku znaleckého ústavu A-Consult plus, s.r.o., který na návrh obžalovaných nebyl pro údajnou podjatost jako důkaz soudem proveden. Byl přibrán jiný znalecký ústav, závěry jeho znaleckého posudku byly velmi podobné, z toho vyplýval i závěrečný návrh. Byl zvažován i postup pro případ vyhlášení zprošťujícího rozsudku. Víceméně společným stanoviskem bylo, že ve věci bude v každém případě podáno odvolání, odvolání mělo být podáno do protokolu ihned po vyhlášení zprošťujícího rozsudku, pakliže by k tomu došlo.

Mgr. Vladimír Novák jako svědek uvedl, že v rozhodné době vykonával funkci I. náměstka vrchního státního zástupce. O kauze IPB byl informován, věděl, že závěry nově zpracovaného znaleckého posudku nebyly příliš odlišné od původního, ovšem zpracovatel nového posudku „neustál“ při ústním výslechu své závěry. Z podnětu Mgr. Dunajové probíhaly v dané věci opakované konzultace, výsledkem bylo, že se všichni shodli na tom, že není důvod ustupovat od obžaloby. Hlavním argumentem bylo napadat postup soudu z procesního hlediska. Jednou z možných variant bylo i vydání zprošťujícího rozsudku, Mgr. Dunajová navrhla, že v případě vyhlášení zprošťujícího rozsudku by reagovala podáním blanketního odvolání přímo do protokolu. Tento návrh se zdál všem účastníkům schůzky logický. Svědek si výslovně nepamatuje, že by o průběhu hlavního líčení informoval vrchního státního zástupce, usuzuje, že ho informoval o problémech ve věci, možná že ho informoval o konečném stanovisku ve věci.

Správní orgán dále vyslechl svědka JUDr. Libora Grygárka, který uvedl, že v době, kdy probíhalo hlavní líčení v kauze IPB, vykonával funkci náměstka vrchního státního zástupce a byl pověřen řízením odboru trestního řízení. Od 12.5.2008 byl pověřen též řízením OZHFK. O průběhu důkazní situace jej informoval Mgr. Eger, byl také informován o důkazních potížích ohledně nepřipuštění znaleckého posudku jako důkazu. Svědek se dále obsáhleji vyjádřil k postupu státní zástupkyně po doručení písemného vyhotovení rozsudku v květnu 2009, kdy předkládala písemnou informaci vrchnímu státnímu zástupci ze dne 13.5.2009. Ztotožnil se v plném rozsahu se závěry soudu a stejně tak bezvýhradně akceptoval názor dozorové státní zástupkyně, že ve věci nepodá odvolání.

Žalobce se v průběhu správního řízení vyjádřil k návrhu nejvyššího státního zástupce. K tomuto bodu návrhu shrnul průběh řízení v kauze IPB. Uvedl, že za rozhodující považuje stanovisko soudu, že žalovaný skutek nebyl trestným činem. Státní zástupkyně po doručení rozsudku dospěla k právnímu názoru, že zprošťující rozsudek ohledně všech obžalovaných je důvodné akceptovat, proto nebude odvolání podáváno proti žádnému výroku rozsudku. On sám se se stanoviskem státní zástupkyně ztotožnil a neměl důvod o jeho správnosti pochybovat. Důrazně se ohradil proti části návrhu nejvyššího státního zástupce, že by pokynem vrchního státního zástupce došlo k výrazné změně dosavadního náhledu VSZ v Praze na posouzení trestní věci, které v konečném důsledku vyústilo v nepodání opravného prostředku. Pokud doporučil státní zástupkyni, aby si ponechala lhůtu k podání odvolání, nejednal v rozporu s jakýmkoli právním předpisem. V daném případě reagoval na informace sdělené mu podřízenými vedoucími pracovníky ohledně zamýšleného postupu státní zástupkyně Mgr. Dunajové, která byla odhodlána i přes změnu důkazní situace a v rozporu se zásadou odbornosti si na místě po vyhlášení rozsudku podat odvolání, aniž by mohla tento svůj krok odůvodnit dostatečnou znalostí argumentů soudkyně Městského soudu v Praze. Poukázal na to, že věc byla ukončena před třemi lety, rozsudek nabyl právní moci před více než dvěma lety a žádný negativní ohlas veřejnosti nenastal v době vyhlášení rozsudku, ani

v době nabytí jeho právní moci. Věc se objevila v médiích poté, co byl dozorový spis dle pokynu ředitele OZHFK NSZ předložen dne 30.3.2011 na NSZ. Krátce na to byl ze spisu citován v médiích předmětný záznam státní zástupkyně a následně hojně negativně komentován.

Po provedeném dokazování dospěl ministr spravedlnosti k přesvědčení, že návrh nejvyššího státního zástupce ze dne 2.6.2011 (bod 4 návrhu) na odvolání účastníka řízení JUDr. Vlastimila Rampuly z funkce vrchního státního zástupce v Praze je důvodný. Konstatoval, že vrchní státní zástupce telefonicky vydal pokyn dozorové státní zástupkyni bez podrobné znalosti skutkových a právních okolností a v rozporu s názorem dozorové státní zástupkyně, podpořeném stanoviskem jejích nadřízených. Svůj pokyn žádným způsobem neodůvodnil a neučinil tak ani později. Ministr přitom vycházel zejména ze svědecké výpovědi Mgr. Darji Dunajové, která uvedla, že zmíněný telefonát obdržela asi deset minut před začátkem hlavního líčení, nebyla schopna na něj reagovat, protože byl pro ni naprosto překvapující a byla jím zaskočena. Již dříve totiž byla rozhodnuta, a tento názor měla projednán i se svými nadřízenými, že v případě vyhlášení zprošťujícího rozsudku podá odvolání přímo do protokolu. Tato část skutkového děje není vyvrácena ani zpochybněna žádným z provedených důkazů. Ačkoliv účastník řízení JUDr. Vlastimil Rampula uvedl, že byl o průběhu dokazování v řízení před soudem informován ostatními vedoucími pracovníky, a ti nevyloučili, že by tomu tak nebylo, lze důvodně považovat takovou kvalitativní úroveň informovanosti za nedostatečnou k vydání pokynu ve smyslu § 12e odst. 1 zákona o státním zastupitelství.

Na druhou stranu se ministr spravedlnosti neztotožnil s názorem nejvyššího státního zástupce jako navrhovatele, že vydáním telefonického pokynu ze dne 22.4.2008 došlo k zásadnímu procesnímu zvratu v dané trestní věci. Jakkoli lze chápat tvrzení dozorové státní zástupkyně Mgr. Darji Dunajové, že postup vrchního státního zástupce při vydání pokynu ji zaskočil (šokoval) a že po doručení písemného vyhotovení rozsudku (více než po roce od vyhlášení) neměla již „chuť“ („tah na branku“) a nepodala odvolání, mimo jiné i proto, že necítila podporu svých nadřízených, pak konečná odpovědnost za podání či nepodání opravného prostředku leží na jejím osobním rozhodnutí, které, jak sama připouští, nebylo nikým přímo ovlivňováno.

Ministr spravedlnosti poukázal na ust. § 2 odst. 2, § 24 odst. 1, 2 a § 12e odst. 1 zákona o státním zastupitelství. Konstatoval, že těmito ustanoveními se JUDr. Vlastimil Rampula, jako vedoucí státní zástupce důsledně neřídil. Ačkoliv není pochyb o tom, že vedoucí státní zástupce je oprávněn vydat státnímu zástupci působícímu u jeho státního zastupitelství, v jehož čele stojí, pokyn k postupu při vyřizování věci, takový pokyn musí odpovídat obecným kritériím a limitům stanoveným dalšími, výše citovanými ustanoveními zákona o státním zastupitelství. Zejména při vydávání pokynu podřízeným státním zástupcům je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně a spravedlivě. Pod tyto obecné pojmy je možné podřadit důkladnou znalost materie, která je předmětem pokynu, řádné a přesvědčivé odůvodnění a současně nutnost počínat si tak, aby nedošlo k ohrožení vážnosti funkce státního zástupce nebo vážnosti státního zastupitelství. Stejně tak nesmí dojít vydáním pokynu k ohrožení důvěry v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce. Ministr spravedlnosti je přesvědčen, že byť vydání pokynu dozorové státní zástupkyni Mgr. Darje Dunajové nesměřovalo přímo k ovlivnění konečného rozhodnutí ve věci ohledně podání či nepodání opravného prostředku, mělo značný nepřímý význam pro její další postup a mohlo ohrozit i důvěru veřejnosti v řádný a nestranný postup státního zastupitelství. Završením všech dopadů možného ohrožení důvěryhodnosti v činnost státního

zastupitelství je dle názoru ministra nedávná medializace celého postupu, zejména v časopise Respekt č. 21 a 22 z roku 2011.

K bodu 2 návrhu nejvyššího státního zástupce ze dne 9.3.2011 žalovaný ministr spravedlnosti konstatoval, že ve správním řízení posoudil závažnost a zejména četnost pochybení státních zástupců OZHFV VSZ v Praze. Jako důkaz použil písemné přílohy předložené nejvyšším státním zástupcem, vyžádal další podklady a k jedné části návrhu, ke kauze tzv. České pivo, vyslechl jako svědka státní zástupkyni Mgr. Darju Dunajovou a Mgr. Zbyňka Egera. Z důkazů bylo zjištěno, že vrchní státní zástupce v Praze byl ze strany NSZ opakovaně písemně upozorňován na vady a pochybení v postupu státních zástupců OZHFV VSZ v Praze, a to jednak prostřednictvím souhrnného vyhodnocení dohledových poznatků a stanovisek OZHFV NSZ ze dne 22.12.2010, jednak zápisy z porad s vedoucími státními zástupci VSZ v Praze ze dne 28.4.2010 a ze dne 18.10.2010. Zjištěná pochybení byla dokumentována zápisy z dohledových prověrek v jednotlivých v trestních věcech, dopisy a sděleními státních zástupců a ředitele OZHFV NSZ a tehdejšího náměstka nejvyšší státní zástupkyně. Skutková zjištění plynoucí z uvedených důkazů ministr považuje za jednoznačná a pro posouzení věci za dostačující a nezvratná. Z tohoto důvodu neprovedl pro nadbytečnost účastníkem řízení navržený a blíže svým účelem a zaměřením neupřesněný důkaz výpovědi JUDr. Marcely Kratochvílové, ředitelky OZHFV VSZ v Praze.

Žalobce podal k tomuto bodu návrhu nejvyššího státního zástupce obsáhlé stanovisko ze dne 11.4.2011. V jeho úvodu obecně komentoval činnost a postavení odborů závažné hospodářské a finanční kriminality, které byly u obou vrchních státních zastupitelství zřízeny jako specializovaná pracoviště. Dohled nad nimi vykonávají státní zástupci OZHFV NSZ. Zdůraznil, že činnost dozorových státních zástupců v konkrétních trestních věcech je činností samostatných orgánů činných v trestním řízení, která podléhá vnitřní kontrole a aprobaci jen ve vztahu k předem stanoveným výstupům, zejména pak meritorních rozhodnutí. Poukázal i na organizační řád VSZ v Praze a poměrně obsáhle se vyjádřil k výsledkům činnosti VSZ v Praze, včetně OZHFV, a konstatoval, že v roce 2010 dosáhl tento odbor historicky nejlepších výsledků, což dokládal i na grafických a statistických údajích.

V další části svého stanoviska se podrobně vyjádřil k jednotlivým vadám údajně zjištěným v rámci dohledové činnosti NSZ podle jednotlivých trestních věcí.

Ve věci týkající se podezření ze spáchání trestného činu v souvislosti s výběrovým řízením na pronájem a nákup stíhacích letounů JAS-39 Gripen obsáhlé popsal chronologii trestního řízení. K vytýkané absenci dožádání justičních orgánů Švédského království uvedl, že nebyl zjištěn žádný poznatek o existenci důkazu, jehož provedení by bylo nutno ve Švédsku dožádat.

Ministr spravedlnosti shledal, že v opatření nejvyšší státní zástupkyně ze dne 19.3.2010 bylo tehdejší nejvyšší státní zástupkyně mimo jiné uloženo doplnění dokazování vyžádáním právní pomoci od příslušných orgánů Velké Británie, Rakouska, Švédska a Švýcarska, a to formou vyžádání aktuálních závěrečných výstupů šetření provedených v těchto zemích. Ze závěrů dohledové prověrky státního zástupce OZHFV NSZ ze dne 16.12.2010 se pak podává, že v předmětné trestní věci byly dozorovému státnímu zástupci VSZ v Praze ze strany dohledového státního zástupce NSZ vytknuty nedůvodné průtahy při vyřizování žádostí o právní pomoc z Rakouska, Velké Británie a Švýcarska a především absence vyžádání právní pomoci ze Švédska. Ministr konstatuje, že pokud tehdejší nejvyšší státní zástupkyně dne 19.3.2010 uložila provedení konkrétního procesního úkonu

spočívajícího ve vyžádání právní pomoci od justičních orgánů Švédského království a ve věci činný státní zástupce VSZ v Praze tento pokyn nesplnil, a to až do okamžiku podání návrhu nejvyššího státního zástupce ze dne 9.3.2011, pak se jedná o evidentní a závažný nedostatek, na který bylo ze strany dohledového orgánu zcela oprávněně a důvodně poukázáno v záznamu o dohledové prověrce ze dne 16.12.2010. Jestliže účastník řízení ani po provedení předmětné dohledové prověrky nepřijal v takto závažné trestní věci žádné adekvátní a efektivní opatření k odstranění tohoto pochybení, pak nedostál řídicím a kontrolním povinnostem vyplývajícím z titulu funkce vedoucího státního zástupce. K další argumentaci nejvyššího státního zástupce v jeho návrhu ze dne 9.3.2011, která se vztahuje k tomuto bodu, však ministr spravedlnosti konstatoval, že nelze spatřovat jednoznačné pochybení na straně účastníka řízení stran vytýkaných průtahů ve vyhotovení dožádání o právní pomoc z dalších zemí.

K věci označované jako kauza „České pivo“ žalobce zdůraznil, že o změně v osobě dozorového státního zástupce bylo rozhodnuto opatřením tehdejšího ředitele OZHFK Mgr. Zbyňka Egera, a to z důvodu optimalizace rozvrhu práce na OZHFK, přičemž s účinností od 11.10.2008 byl výkonem dozoru na místo Mgr. Darji Dunajové pověřen JUDr. Ladislav Letko. Dále připomněl, že postup státního zástupce byl prověřován při rozhodování o stížnosti podané poškozeným, a stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta státním zástupcem NSZ. Rovněž v řízení o kasačním oprávnění nejvyššího státního zástupce podle § 174a trestního řádu bylo rozhodnutí dozorového státního zástupce shledáno zákonným a důvodným. Při výpovědi svědka Mgr. Egera žalobce k věci dále uvedl, že s rozhodnutím ředitele OZHFK o změnách dozorových zástupců v několika věcech vedených na VSZ v Praze souhlasil a byl o nich informován. Změna dozorových státních zástupců ve všech věcech přispěla k rychlosti vyřízení konkrétních věcí. VSZ v Praze a jeho OZHFK zpracovává nejsložitější věci v rámci celé ČR, které s sebou nutně nesou nebezpečí dlouhého vedení trestního řízení. Po pěti, šesti letech se dozorový státní zástupce dostává do zajetí kauzy, změna dozorového státního zástupce tento stav napravuje. Nový dozorový státní zástupce do věci vnese svůj názor, svůj pohled na věc a není výjimkou, že nový dozorový zástupce může mít odlišný názor.

Z výpovědi svědkyně Mgr. Darji Dunajové vyplynulo, že s rozhodnutím o změně v osobě dozorujícího státního zástupce se neztotožnila a v roce 2008 neměla v úmyslu zastavit trestní stíhání. Svědek Mgr. Zbyněk Eger uvedl, že změnu dozorového státního zástupce provedl v listopadu 2008, písemnou formou – opatřením ředitele odboru, což byl standardní akt řízení. V daném případě šlo o výměnu stejně starých věcí. Před vydáním opatření proběhlo koordinační jednání s dotčenými dozorovými státními zástupci, panovala shoda, že je na místě takový postup. Sama Mgr. Dunajová měla za to, že po tak dlouhé době je vhodné ji odbřemenit. Pokud jde o předpoklad způsobu rozhodnutí ve věci, svědek konstatoval, že na konci roku 2008 nebyl skutkový stav takový, aby bylo možno posoudit, zda výsledkem bude podání obžaloby nebo zastavení trestního stíhání. Nesouhlas s odebráním věci Mgr. Dunajová nevyjádřila, opatření bylo vydáno po konzultacích a ve shodě o prospěchu věci.

Ministr spravedlnosti k tomuto bodu připomněl, že si neosobuje právo přezkoumávat správnost a zákonnost meritorního rozhodnutí kterékoliv trestní věci a že ani návrh nejvyššího státního zástupce nezpochybňuje správnost a zákonnost konečného meritorního rozhodnutí. S ohledem na charakter činnosti OZHFK a mimořádnou závažnost trestních věcí dozorovaných státními zástupci na tomto odboru by však mělo být každé rozhodnutí, kterým se zasahuje do trestního řízení, pečlivě odůvodněno a mělo by být maximálně transparentní. Pokud dojde po několikaletém vyšetřování a dozoru v případném řízení ke změně v osobě dozorového státního zástupce, musí být důvod pro tento postup zcela výjimečný a zřejmý. Odůvodnění „optimalizací práce“ je v tomto smyslu nedostatečné. Vrchní státní zástupce měl

svými opatřeními zajistit, aby byl o takových zásadních změnách v přidělování trestních věcí státním zástupcům informován, a pokud informován byl, jak tvrdí, neměl se spokojit s takto vágním odůvodněním. Je nanejvýš žádoucí, aby nedocházelo k neodůvodněným změnám v osobě dozorujícího státního zástupce, pokud se jedná o takto závažné, složité a rozsáhlé trestní věci, za podmínky, že k takovému postupu nejsou zcela zásadní důvody. V opačném případě může takový zásah ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství (§ 24 odst. 2 zákona o státním zastupitelství).

Žalobce se dále v průběhu správního řízení vyjádřil k jednotlivým trestním věcem, ve vztahu k nimž mu byly v bodu 2 návrhu nejvyššího státního zástupce ze dne 9.3.2011 vytýkány nedostatky týkající se nerespektování zákonných a vnitrorezortních předpisů upravujících lhůty k provádění prověrek stavu prověřování a vyšetřování. Uznal, že prověrky stavu prověřování či prověrky stavu vyšetřování skutečně nebyly v těchto věcech prováděny striktně podle vnitrorezortních a zákonných předpisů, avšak v žádné z těchto trestních věcí nedošlo na základě této skutečnosti k jakémukoliv negativnímu důsledku či následku. Pokud bylo v dohledových prověrkách OZHFK NSZ v jednotlivých trestních věcech upozorňováno na nedostatky z hlediska časových lhůt pro provádění prověrek, pak současně nelze odhlédnout od skutečnosti, že v řadě těchto trestních věcí také byla v dohledových prověrkách vyslovena pochvala dozorovým státním zástupcům za kvalitní a intenzivní výkon dozoru. V jednotlivých trestních věcech byla ze strany ředitelky OZHFK VSZ v Praze přijata individuální opatření, aby nedocházelo k dalším nedostatkům v oblasti dozorové prověřkové činnosti.

Ministr spravedlnosti k této části návrhu nejvyššího státního zástupce konstatoval, že ze záznamů o dohledových prověrkách a zápisů z pracovních porad, předložených nejvyšším státním zástupcem, považuje za prokázané, že na OZHFK VSZ v Praze docházelo v průběhu roku 2010 a 2011 k opakovanému nerespektování jak vnitrorezortních pravidel upravujících postup a časová hlediska při provádění prověřkové činnosti, tak povinností zákonné povahy. Vzhledem k četnosti a opakování jednotlivých pochybení se jednalo o systémový a dlouhodobý nedostatek v činnosti OZHFK VSZ v Praze, který ačkoliv trval bezmála po dobu jednoho roku, nebyl ze strany účastníka řízení jako vedoucího státního zástupce řešen adekvátním a efektivním způsobem. Ministr spravedlnosti dále konstatoval, že účastník řízení v zásadě nerozpориje existenci jednotlivých pochybení, vad či nedostatků v činnosti OZHFK VSZ v Praze obsažených ve zbývající části návrhu nejvyššího státního zástupce, avšak ve všech případech dovozuje, že se jednalo o nedostatky formálního charakteru, které neměly podstatný vliv na průběhu trestního řízení v jednotlivých trestních věcech. Vyjma jednotlivě specifikovaných vad se ministr spravedlnosti na základě dokazování provedeného v rámci správního řízení plně ztotožnil s vadami, nedostatky a pochybeními v činnosti OZHFK VSZ v Praze, jak byly popsány ve zbývající části bodu 2 návrhu nejvyššího státního zástupce ze dne 9.3.2011. Důvodnou shledal ministr spravedlnosti toliko námitku účastníka řízení týkající se neúčasti státního zástupce na rozhodování soudce o návrhu státního zástupce na vzetí obviněného do vazby. Dle názoru ministra spravedlnosti rovněž nelze klást k tíži účastníka řízení ojedinělý poznatek o porušení povinnosti upravené v čl. 1 odst. 1 písm. e) Pokynu obecné povahy NSZ poř. č. 1/2010 o informacích, který stanoví, že vrchní státní zastupitelství bezodkladně informuje NSZ o trestních činech, u nichž vykonává dozor.

Ministr spravedlnosti uvedl, že nemohl přisvědčit tvrzení účastníka řízení, že jednotlivá pochybení jsou formálního či bagatelního charakteru. Pro posouzení věci je dle jeho názoru naopak klíčové množství závad, nedostatků a pochybení, které považuje za prokázané, jakož i jejich různorodost, dlouhodobost a opakovanost. Především skutečnost, že

v zásadě ke všem zjištěným nedostatkům docházelo opětovně přes opakovaná upozornění vyššího stupně státního zastupitelství, s nimiž byl účastník řízení seznámen, podstatně zvyšuje její závažnost.

K požadavkům NSZ na poskytnutí údajů a jejich věcného zhodnocení pro potřebu zpracování zvláštní zprávy ministr konstatoval, že byly oprávněné. Vrchní státní zástupce v Praze měl v souladu se zákonnou úpravou podle § 12g odst. 1, 2 zákona o státním zastupitelství všechny požadované údaje poskytnout. Jejich neposkytnutím zmařil zpracování zvláštní zprávy, jako důležitého nástroje pro možnost analýzy a metodického řízení soustavy odborů ZHFK. Pokud Vrchní státní zástupce v Praze měl a má zásadní výhrady k obsahu zvláštní zprávy, ke způsobu řízení a dohledové činnosti ze strany OZHFK NSZ, nic mu nebránilo zmínit tyto své výhrady, ať už písemně (jak fakticky učinil) či osobně, a projednat je s vedením NSZ. V tomto směru tedy nelze klást vrchnímu státnímu zástupci za vinu, že tak učinil, ovšem měl tak učinit až poté, co požadované údaje poskytne. Skutečnost, že účastník řízení do dnešního dne neobdržel na svůj dopis ze dne 20.4.2010 adresovaný tehdejší nejvyšší státní zástupkyni JUDr. Renatě Vesecké patřičnou odpověď, je irelevantní. Vrchní státní zástupce v Praze tím, že zakázal ředitele OZHFK VSZ v Praze poskytnout řediteli OZHFK NSZ údaje a vyjádření, vyžádané dopisem NSZ ze dne 19.4.2010, postupoval v rozporu s § 12g odst. 1, 2 zákona o státním zastupitelství.

Závěrem ministr spravedlnosti uvedl, že se po provedeném správním řízení prakticky ztotožnil s výčtem vad a nedostatků v činnosti OZHFK VSZ v Praze tak, jak byly popsány pod bodem 2 návrhu nejvyššího státního zástupce ze dne 9.3.2011. Považuje však za potřebné zdůraznit, což v návrhu nejvyššího státního zástupce nebylo dostatečně zřetelně uvedeno, že jednotlivé nedostatky v činnosti OZHFK VSZ v Praze jdou jednoznačně k tíži těch státních zástupců, kteří vykonávají dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení v konkrétních trestních věcech citovaných v návrhu (vyjma odmítnutí poskytnout žádané statistické údaje a informace týkající se činnosti OZHFK, za což nese přímou odpovědnost vrchní státní zástupce). Ministr spravedlnosti rovněž uvedl, že také nelze nezmínit, že každá jednotlivá zjištěná vada by sama o sobě neměla ani nemohla mít fatální následky pro správnost a zákonnost konkrétního trestního řízení. V souladu s názorem nejvyššího státního zástupce se však správní orgán domnívá, že četnost vad, jejich opakovanost, dlouhodobost, jakož i závažnost jednotlivých pochybení oprávněně ve svém souhrnu opodstatňují závěr o závažném porušení povinností vrchního státního zástupce v Praze při řízení OZHFK, který na zjištěné závady nereagoval přijetím adekvátních opatření k jejich nápravě či eliminaci, a to přesto, že na ně byl opakovaně upozorňován ze strany dohledového orgánu.

Ministr uzavřel, že žalobce jako vrchní státní zástupce v Praze nepostupoval důsledně podle § 13a odst. 1, § 13f odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství, když přes opakovaná upozornění nereagoval na četné závady a nedostatky v činnosti státních zástupců OZHFK, nedohlížel na jejich činnost a plnění jejich povinností určených trestním řádem a pokyny obecné povahy NSZ. Nečinil tak osobně ani prostřednictvím jemu podřízených vedoucích pracovníků VSZ v Praze. Zcela tak rezignoval na svá řídicí oprávnění a povinnosti. V této souvislosti ani neuplatnil možnost vydání pokynu podle § 12e odst. 1 zákona o státním zastupitelství, kterým mohl státní zástupce OZHFK zavázat ke konkrétním postupům. A naopak zcela nepřiléhavě a neodůvodněně tento nástroj využil v případě jiné věci, v tzv. kauze IPB. Ministr spravedlnosti proto odvolal žalobce z funkce vrchního státního zástupce v Praze.

Žalobce podal ve správním řízení proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21.7.2011 obsáhlý rozklad, o kterém žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 13.10.2011, jímž rozklad zamítl. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 13.10.2011 žalovaný nejprve shrnul obsah žalobcem podaného rozkladu (bod I), dále zrekapituloval řízení o rozkladu (bod II) a posoudil rozkladové námitky (bod III). Pokud jde o řízení o rozkladu, konstatoval, že návrh na rozhodnutí o rozkladu předkládá ministrovi rozkladová komise, která se v této věci sešla dne 19.9.2011 a doporučila žalovanému napadené rozhodnutí zrušit a vrátit je správnímu orgánu prvního stupně s tím, že z důvodu procesní opatrnosti je vhodné provést výslech ředitelky OZHFK VSZ v Praze JUDr. Marcely Kratochvílové a dále konkretizovat výrokovou část rozhodnutí. Žalovaný poté rozhodl, aby tyto úkony byly provedeny ve druhé instanci. Dne 26.9.2011 bylo proto rozkladovým orgánem doplněno řízení o výpověď ředitelky OZHFK VSZ v Praze JUDr. Marcely Kratochvílové. Vzhledem k tomu, že účastník řízení navrhl výslech svědkyně JUDr. Marcely Kratochvílové již v řízení před správním orgánem prvního stupně, přičemž v rozkladu jeho neprovedení označil za procesní vadu, snažil se žalovaný o maximální vstřícnost a po položení několika nezbytných základních otázek umožnil účastníku řízení, aby svědkyni sám kladl otázky, jež uzná za vhodné. Takový postup účastník řízení odmítl. Žalovaný jako správní orgán rozhodující o rozkladu uvedl, že ze stejných důvodů jako správní orgán prvního stupně považuje skutkový stav za dostatečně zjištěný a že z důvodu procesní opatrnosti provedený výslech JUDr. Marcely Kratochvílové nové poznatky nepřinesl. Vzhledem k tomu, že provedením tohoto důkazu došlo k doplnění řízení, zasedla dne 5.10.2011 k projednání věci opětovně rozkladová komise, po rozpravě změnila návrh na rozhodnutí tak, že rozklad se zamítá, s tímto závěrem se žalovaný ztotožnil. Pokud jde o původně rozkladovou komisí doporučené změny první části výroku napadeného rozhodnutí, shledal žalovaný, v souladu s názorem rozkladové komise, že tento krok není nutný.

Pokud jde o námitky věcného charakteru uplatněné žalobcem v rozkladu, shledal žalovaný, že jde vesměs o stejné námitky, jaké účastník řízení uvedl již ve svých vyjádřeních v řízení před správním orgánem prvního stupně vůči návrhům nejvyššího státního zástupce. Všechna pochybení a nedostatky, jejichž existenci opětovně žalobce uznává, mají být formálního a bagatelního charakteru. Tyto obecné, opakované námitky dle žalovaného však byly přesvědčivě a přiléhavě odmítnuty a vyvráceny v napadeném rozhodnutí, na které je dle žalovaného možno v zásadě zcela odkázat. Žalovaný dodal, že poněkud nově účastník řízení v rozkladu přiznává, že některé zjištěné nedostatky v dozorové činnosti VSZ v Praze byly opakovaného charakteru, podle něj však nejsou tyto opakované nedostatky důsledkem zanedbání jeho organizačních, metodických či personálních povinností jako vrchního státního zástupce, nýbrž výlučně se jedná o nedostatky mající příčinu ve zkušenosti, odbornosti, pracovní zatíženosti a osobním přístupu k výkonu funkce ze strany dotčených dozorových státních zástupců. Dále nově uvádí, že personální obsazení pracoviště OZHFK VSZ v Praze je s ohledem na nápad věcí poddimenzováno, přičemž jeho úsilí o personální doplnění tohoto odboru opakovaně selhalo. V rozkladu rovněž uvedl, že spoluodpovědnost za zjištěné nedostatky nesou, kromě dotčených dozorových státních zástupců, také jejich nadřízení funkcionáři od vedoucích oddělení, ředitele odboru, náměstka až po vrchního státního zástupce. Všichni tito dotčení funkcionáři jsou povinni přijímat opatření k nápravě, což se také v případě jednotlivých nedostatků, zjištěných dohledovou činností OZHFK VSZ, vždy stalo. K nápravě docházelo zobecněním jednotlivých nedostatků na poradách. Z pozice vrchního státního zástupce tak nebylo nutné přijímat další opatření k nápravě. Žalovaný konstatoval, že rovněž tuto argumentaci je nutno odmítnout. Poukázal na bod [113] napadeného rozhodnutí ze dne 21.7.2011, kde je jednoznačně konstatováno, že jednotlivá pochybení jdou především k tíži dotčených dozorových státních zástupců. Avšak ani spoluodpovědnost dozorových státních zástupců, ani spoluodpovědnost nižších vedoucích

funkcionářů VSZ v Praze nijak nezbavuje či nevyvíňuje ze zákonné odpovědnosti vrchního státního zástupce jako vedoucího státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze, za opakované a závažné vady a nedostatky v činnosti VSZ v Praze, které byly zjištěny a konstatovány v rozhodnutí. Uvádí-li pak účastník řízení v rozkladu, že jednotlivé, byť existující, nedostatky a pochybení byly formálního a bagatelního charakteru, pak se jedná pouze o jeho subjektivní posouzení těchto vad, podrobně specifikovaných v napadeném rozhodnutí. Jako nepřijatelné pak žalovaný posoudil důvody, pro něž vrchní státní zastupitelství v Praze na pokyn účastníka řízení nepředložilo Nejvyššímu státnímu zastupitelství k dožádání ze dne 19.4.2010 konkrétní statistické a věcné údaje a informace týkající se činnosti odboru ZHFK. Ze strany účastníka řízení došlo tímto postupem k závažnému porušení jeho povinností vedoucího státního zástupce, dále k porušení zákona o státním zastupitelství a současně ke zmaření a znemožnění řádného výkonu činnosti nejvyššího státního zastupitelství. K námitce účastníka řízení, že správní orgán nezohlednil, že v konkrétních věcech bylo na výtky plynoucí z dohledových prověrek reagováno, žalovaný uvedl, že podstatou návrhu nejvyššího státního zástupce nebylo, že by se vytýkané nedostatky opakovaly v týchž věcech, ale skutečnost, že se objevovaly v různých věcech a poté, co již bylo VSZ v Praze na typové vady upozorněno, což svědčí o systémovém pochybení.

Pokud jde o argumentaci účastníka řízení k postupu v tzv. kauze IPB, konstatoval žalovaný, že je rovněž v zásadě shodná jako v dřívějších vyjádřeních účastníka řízení. Žalovaný připomenul, že v napadeném rozhodnutí ze dne 21.7.2011 se neztotožnil s názorem nejvyššího státního zástupce a konstatoval, že konečná odpovědnost za podání či nepodání opravného prostředku leží na osobním rozhodnutí dozorové státní zástupkyně, a že proto nelze klást účastníku řízení za vinu, že by přímo svým pokynem ovlivnil nepodání odvolání. Ovšem i vydání předmětného telefonického pokynu ze dne 22.4.2008, blíže neodůvodněného, bez detailní znalosti složitých skutkových a právních okolností ve společensky významné věci a v rozporu s názorem dozorové státní zástupkyně, podpořené souhlasným stanoviskem jejich bezprostředních nadřízených, je třeba posoudit jako závažné porušení vyplývající z funkce vedoucího státního zástupce. Žalovaný zdůraznil, že se v napadeném rozhodnutí nezabýval věcnou důvodností uplatnění či neuplatnění opravného prostředku proti rozsudku soudu I. stupně v dané věci. Co se týká zákonných podmínek pro možnost vydání pokynu vedoucím státním zástupcem, žalovaný nikterak nezpochybnil toto jeho zákonné oprávnění ani formální předpoklady k jeho využití, ovšem dostatečně odůvodnil, že v daném případě nebyly ze strany vrchního státního zástupce splněny elementární věcné předpoklady pro uložení pokynu. K otázce ohrožení důvěry ve výkon působnosti státního zastupitelství účastník řízení odkazoval na tiskové zprávy z roku 2008, ty jsou však dle názoru žalovaného pro posouzení věci v zásadě nepodstatné, vyjadřovaly se totiž k posouzení věci samé soudem, to však za situace, kdy veřejnost nevěděla o postupu vrchního státního zástupce v dané věci. Pro posouzení možného ohrožení důvěryhodnosti státního zastupitelství je naopak podstatné, jak mohla veřejnost reagovat (a jak reagovala, byť s časovým odstupem) na informaci o zásahu vrchního státního zástupce, který byl vzhledem ke všem v napadeném rozhodnutí podrobně uvedeným okolnostem způsobilý vyvodit zdání netransparentního postupu. Odkaz na medializaci celé věci v roce 2011 tak žalovaný jako správní orgán rozhodující o rozkladu shledal případným. Tento odkaz totiž dle jeho názoru přesně ukazuje na to, jaké negativní následky ve vztahu k důvěryhodnosti veřejnosti ke státnímu zastupitelství jednání účastníka řízení mělo. O údajné účelovosti tohoto mediálního ohlasu přitom žalovaný nemá žádných poznatků. Žalovaný se proto jako správní orgán rozhodující o rozkladu ztotožnil se závěrem správního orgánu prvního stupně, že účastník řízení svou nepřiměřenou ingerencí do předmětného trestního řízení jednal v rozporu s ust. § 2 odst. 2, § 24 odst. 1,2 a § 12e odst. 1 zákona o státním zastupitelství.

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí ze dne 13.10.2011 ve výroku o zamítnutí rozkladu, zároveň žádá, aby soud zrušil i rozhodnutí žalovaného ministra spravedlnosti ze dne 21.7.2011.

Pokud jde o rozhodnutí žalovaného ze dne 21.7.2011, žalobce především nesouhlasí s tím, co se obecně nazývá skutková věta výrokové části, případně popis skutku. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13.10.2011 o zamítnutí rozkladu pak vytýká, že tento nedostatek nebyl brán v úvahu. Formulace skutkové věty je dle názoru žalobce zcela nekonkrétní, pokud jde o první tvrzený skutek. Hovoří se pouze o nevyužívání oprávnění k řídicí a metodické činnosti odboru závažné hospodářské a finanční kriminality a nereagování na četná, dlouhodobá a opakující se pochybení v postupu státních zástupců v trestních věcech, nepřijetí odpovídajících organizačních, metodických, personálních či jiných opatření k odstranění zjištěných vad a nedostatků a k zamezení jejich opakování. O tom, jaké konkrétní nedostatky to měly být a v čem spočívá pasivita žalobce, ve výrokové části nic uvedeno není. Dle názoru žalobce se tím takovýto výrok stává prakticky nepřezkoumatelným. Na rozdíl od prvního skutku je v případě druhého jeho popis konkrétní. V rozhodnutí je tvrzeno, že žalobce dal pokyn intervenující státní zástupkyni, aby se po vyhlášení rozsudku v trestní věci neodvolávala a ponechala si lhůtu, aniž tento pokyn řádně odůvodnil, čímž mohl ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce. Lze předpokládat, že veřejnosti, u níž by mohlo dojít k tvrzenému následku, je vcelku jedno, zda tento interní pokyn byl nebo nebyl nějakým způsobem odůvodněn, neboť k tomu se státní zástupkyně po vyhlášení rozsudku nijak nevyjadřuje. Podstatné je, zda podává odvolání, odvolání se vzdává anebo si ponechává lhůtu. Nejdůležitější ale v dané věci je, zda vůbec lze považovat za žádoucí, aby státní zástupce přímo a bez dalšího podával odvolání ihned po vyhlášení rozsudku v trestní věci a zda lze vůbec uvažovat o tom, že pasivita v tomto směru může ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství. Je jinou věcí, zda státní zástupce odvolání později skutečně podá. K ohrožení důvěry v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nemůže dojít pouhým faktem, že státní zástupce se po vyhlášení rozsudku nevyjádří. Je pak vcelku lhostejné, zda v očích nerozumné části populace takovýto postup vyvolá negativní reakci, když navíc v daném případě je poněkud paradoxem, že tato negativní reakce následovala s odstupem několika let. Nadto v době, kdy už bylo patrné, že naprosto bez vlivu žalobce státní zástupkyně v dané věci nepodala odvolání, ač jí rozsudek byl doručen zhruba po roce od jeho vyhlášení, a tedy měla poměrně dlouhou dobu k tomu, aby zvážila svůj další postup. Veřejné mínění a důvěra veřejnosti v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství jsou hodnotou, na kterou je třeba brát ohled. Avšak na druhé straně nelze zohledňovat pouhé hysterické výkřiky těch, kteří v důsledku neznalosti anebo proto, že tuto neznalost předstírají, kritizují něco, co by kritizováno vůbec být nemělo.

Žalobce konstatoval, že v odůvodnění rozhodnutí ze dne 21.7.2011 je uvedena celá řada konkrétních případů, na nichž jsou demonstrována údajná pochybení žalobce spočívající v tom, co je obecně popsáno v první části výroku. Žalobce tato obvinění odmítá a podrobně ve svém rozkladu u každého uvádí, že ve skutečnosti byla situace zcela jiná. Dilem bylo provedeno vše, co provedeno být mělo, zejména z jeho strany, ale i ze strany podřízených, dokonce některé postupy byly v rámci dohledu nadřízeného Nejvyššího státního zastupitelství hodnoceny velmi pozitivně. V některých případech jde o ryze subjektivní hodnocení, v jiných případech se projevuje to, že pokud došlo k nějakému pochybení, stalo se tak výhradně v důsledku chyb učiněných příslušným státním zástupcem, který věc vyřizoval, a v mezích možností bylo přistoupeno k nápravě.

V doplnění žaloby žalobce poukázal na nesprávný procesní postup žalovaného v řízení o rozkladu, kdy rozkladová komise doplnila řízení o důkaz výpovědi ředitelky odboru závažné hospodářské a finanční kriminality, a namítal, že poradní orgán není oprávněn takového správního úkonu provádět. Dále poukazoval na zásadní vadu týkající se samotného průběhu výsledku zmíněné svědkyně, spočívající v tom, že fakticky nešlo o výsledek v intencích provádění důkazu správním orgánem. Není pravda, že by tento výsledek byl v minulosti navrhován bez bližšího určení, čeho by se měl konkrétně týkat; správnímu orgánu mělo být známo, k čemu tato svědkyně měla být vyslechnuta, a nebyl důvod, proč vyzývat žalobce k tomu, aby svědkyni kladl otázky. Ze žádného ustanovení správního řádu nelze dovodit, že by přenesení procesní aktivity ve vztahu ke svědkovi bylo v rámci správního řízení možné. Žalobce poukázal obecně na principy spravedlivého procesu, jimž nemůže vyhovět postup, v jehož rámci žalobce, aniž by byl dopředu informován o tom, co bude předmětem jednání rozkladové komise, byl postaven do situace, kdy měl vést výsledek svědkyně, na který nebyl připraven.

Žalobce poukázal na to, že obsáhle argumentuje tím, že případné nedostatky v činnosti podřízených byly eliminovány ještě dříve, než se k němu informace o nich dostaly, což byl systémový stav. Jeho forma dohledu nad činností podřízených odpovídala jeho postavení, tedy tomu, že byl vrchní státní zástupce, u něhož se zjevně hlubší ingerence do jednotlivých případů nepředpokládá; nadto se činnost vrchního státního zastupitelství zlepšovala, zkvalitňovala, což se projevovalo i v hodnocení předchozích kontrol prováděných pracovníky Nejvyššího státního zastupitelství. Tvzení o typových vadách podle přesvědčení žalobce nekoresponduje konkrétním výtkám. Je totiž zjevné, že jde o velmi odlišné výhrady korespondující s rozdílnými trestními věcmi, které byly v rámci odboru vyřizovány. Žalobce mimo jiné namítal, že na žádné vady upozorňován nebyl a v zásadě nebylo ani, na co by měl reagovat: pokud již byly vady zjištěny, reagovali na ně jeho bezprostřední podřízení, kteří kontrolovali práci jednotlivých státních zástupců. V této souvislosti žalobce zmiňuje údaj, který dosud nebyl v rámci řízení uveden, byť zřejmě bude nesporný a zcela nepochybně je ověřitelný. Měsíčně je v běhu na OZHK 80 věcí, odbor trestního řízení eviduje měsíčně „živých“ věcí 400, odbor přezkumného řízení 120 věcí, netrestní odbor 40 věcí a odbor analytický a legislativní 20 věcí. Vrchní státní zástupce se logicky nemůže věnovat systematické kontrole všech těchto kauz, resp. způsobu, jakým jsou dozorovány ze strany jednotlivých pracovníků vrchního státního zastupitelství. Je vesměs odkázán na výstupy svých podřízených, a ty, jak opakovaně řečeno, byly vždy v tom smyslu, že jakékoliv kontroly, pokud zjistily nedostatky, vedly k jejich odstranění. Nutno v této souvislosti připomenout, že vrchní státní zástupce je představitel vrchního státního zastupitelství i navenek a krom toho i řídí činnost celého vrchního státního zastupitelství. Drobná pochybení lze při delším sledování nalézt zřejmě v práci kohokoliv, zvláště při tak složité činnosti, jakou je nesporně agenda OZHK. Nadto v některých případech nemusí jít o nesporná pochybení, ale pouze o to, že ten, kdo z pozice nadřízeného provádí kontrolu, má prostě jinou představu o způsobu vyřízení určité věci. Tak, jak jsou výhrady k žalobci postaveny, by jim muselo předcházet zjištění, že v několika konkrétních případech se objevilo zcela shodné i velmi podobné pochybení, o tomto pochybení a jeho četnosti byl žalobce informován, pochybení bylo možné do budoucna čelit systémovým opatřeními, které žalobce buď ani nepřijal nebo jeho přijetí podřízenými neinicioval. Nic takového obě rozhodnutí nezmiňují a nic takového ostatně nelze žalobci vytýkat bez závěru, že zcela a fatálně selhaly kontrolní mechanismy Nejvyššího státního zastupitelství, které nejenže v předchozích kontrolách nic takového neindikovaly, ale dokonce hodnotily činnost VSZ, a tedy i žalobce, velmi pozitivně. Tvzení o tom, že žalobce nevydával pokyny, by jistě mohlo mít své opodstatnění, kdyby skutečně byl prokázán (či

alespoň tvrzen) výskyt opakované a takříkající systémové chyby, již by se do budoucna dalo čelit vhodnou interní směrnicí. Jak namítáno, taková situace ani není tvrzena.

Pokud jde o skutek, v jehož rámci je žalobci vytýkán postup spočívající v telefonickém pokynu dozorové – intervenující státní zástupkyni, aby se v konkrétní kauze po vyhlášení rozsudku neodvolávala ihned do protokolu, žalobce zásadně odmítá poukaz na medializaci, kterou údajně tento postup žalobce měl mít o tři roky později, a tedy na možné ohrožení důvěryhodnosti státního zastupitelství. Konstatuje, že obecně je třeba říci, že státní zastupitelství, obdobně jako justice, by k mediálními reakcím v zásadě vůbec neměly přihlížet a tyto reakce by s výjimkou faktických údajů vůbec neměly být podkladem pro jakékoli hodnocení nebo reflexi justičních orgánů. Není podstatný fakt mediálního komentáře určitého postupu, ale to, zda jde o reakci rozumnou, a tedy důvodnou. Tak tomu v daném případě spolehlivě nebylo. Dle žalobce v napadeném rozhodnutí chybí vysvětlení, proč jindy běžně užívaný postup, že si státní zástupce ponechá lhůtu pro podání odvolání, je v daném případě vnímán jako pochybení. Jisté je, že nemůže jít o to, že v jiných případech se státní zástupci rozhodují samostatně, ale zde dostala intervenující státní zástupkyně od nadřízeného pokyn. Především i v jiných případech se tak děje na základě pokynu, ale o tomto vnitřním mechanismu rozhodování není nikdo jiný informován, neboť státní zástupce svůj procesní postoj nedoprovází vysvětlením, z něhož by kupříkladu vyplývalo, že on by se rozhodně ihned odvolal, ale nadřízený mu uložil něco jiného. Jinými slovy, víra v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nemůže být ohrožena v důsledku interních mechanismů státního zastupitelství. Ostatně na daném stupni je státní zastupitelství monokratický orgán a žalobce nepochybně měl právo udělit podobný pokyn. Není zřejmé, jak a proč by mohla být zpochybněna nezávislost státního zastupitelství zcela legálním postupem nadřízeného. A to všechno za situace, kdy po roce od inkriminovaného děje, tedy s obrovským časovým odstupem, státní zástupkyně obdržela rozsudek písemně a rozhodla se zcela sama, svobodně, bez jakéhokoliv vlivu žalobce, odvolání nepodávat, čímž krom jiného potvrdila správnost žalobcovu pokynu. Jinak by totiž musela, po seznání argumentů soudu, brát neuváženě prohlášené odvolání zpět, což by byl postup hodně neobvyklý, u něhož by bylo možno spekulovat, že vzbudí pochyby veřejnosti. Pokud jde o pochyby veřejnosti, jako jakési hodnotící kritérium kvality práce státního zástupce obecně a žalobce speciálně, navrhl žalobce pro úplnost provedení důkazu protokolem z hlavního líčení v trestní věci, v níž státní zástupkyně posléze obdržela předmětný pokyn. Jde o protokol z hlavního líčení, které proběhlo dne 7.2.2008 před Městským soudem v Praze. Toto hlavní líčení jako celek znamenalo naprosté fiasko obžaloby, což zřetelně na několika místech připouští i napadené rozhodnutí. Zmíněné fiasko vyvrcholilo právě 7.2.2008. Obžaloba stála prakticky na jediném důkazu, jímž byl znalecký posudek o škodě způsobené obžalovanými ČSOB a.s., resp. její právní předchůdkyni IPB, a.s. Vypracováním posudku policie pověřila přes protesty obhajoby auditorskou kancelář, která dlouhodobě pracovala pro ČSOB, a.s.. Dozorující státní zástupkyně tyto protesty ignorovala. Takový posudek soud odmítl akceptovat, což bylo státní zástupkyni jasně sděleno. Obhajoba v té době disponovala několika posudky erudovaných znalců, kteří závěry původního posudku zcela vyvraceli. Za takové situace soud odmítl ustanovit jiného znalce s tím, že to je věcí obžaloby. Státní zástupkyně tak narychlo angažovala jakýsi třetířadý subjekt, společnost s ručením omezeným, disponující znaleckou doložkou jakožto znalecký ústav. Jím zpracovaný posudek pak u soudu přednesl naprostý diletant, jehož vystoupení vzbudilo pobavení, které nezakrýval ani soud. Zprošťující rozsudek tak byl jen logickým důsledkem celé řady procesních pochybení obžaloby a naprostého nedostatku důkazů, takže podávat proti němu odvolání hned po jeho vyhlášení by bylo přesně to, co by mohlo vzbudit pochybnosti o odborném přístupu státního zastupitelství. Pokyn žalobce nepodávat odvolání přímo po vyhlášení rozsudku, ať již byl motivován čímkoliv,

fakticky ušetřil obžalobu ještě větší blamáže spočívající v dalším trvání takového řízení. Z uvedeného plyne, že žalobce se nedopustil toho, co je mu vytýkáno, případně nešlo o žádné porušení jeho zákonných povinností.

K podané žalobě včetně jejího doplnění se vyjádřil žalovaný ministr spravedlnosti. K námitce nekonkrétnosti první části „skutkové věty“ rozhodnutí ze dne 21.7.2011 poukázal na to, že řízení o odvolání vedoucího státního zástupce je řízením *sui generis*, není tedy ani řízením kárným, ani disciplinárním. Jako takové je výrazem personální pravomoci ministra spravedlnosti při obsazování a odvolávání vedoucích státních zástupců, přičemž primárním účelem tohoto řízení je ochrana veřejného zájmu, kterým je zajištění legitimacy, funkčnosti a řádného chodu státního zastupitelství. Výrok rozhodnutí ze dne 21.7.2011 je dostatečný, žalobci z něj muselo být (a bylo) zcela zřejmé, jaká pochybení jsou mu kladena za vinu, přičemž tento výrok byl též náležitě odůvodněn. Pokud jde o žalobcovy námitky ohledně jeho pochybení při řízení odboru závažné hospodářské a finanční kriminality Vrchního státního zastupitelství v Praze, považuje žalovaný za prokázané, že na této organizační složce VSZ v Praze docházelo v průběhu roku 2010 a 2011 k opakovanému nerespektování jak vnitrozorgních pravidel upravujících postup a časová hlediska při provádění prověřkové činnosti v rámci výkonu dozoru státního zástupce nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení trestním, tak povinností zákonné povahy. Jednalo se o systémový a dlouhodobý nedostatek, který nebyl ze strany žalobce jako vedoucího státního zástupce řešen adekvátním a efektivním způsobem. Ani spoluodpovědnost dozorových státních zástupců, ani spoluodpovědnost nižších vedoucích funkcionářů VSZ v Praze nijak nezabavuje či nevyvíňuje ze zákonné odpovědnosti vrchního státního zástupce. Pokud jde o posouzení žalobních námitek týkajících se pochybení žalobce při vydávání pokynu státní zástupkyni Mgr. Darje Dunajové v tzv. kauze IPB, žalovaný nikterak nezpochybnil obecné zákonné oprávnění žalobce k vydání pokynu podřízenému státnímu zástupci, ani formální předpoklady k jeho využití, ovšem dostatečně odůvodnil, že v daném případě nebyly ze strany žalobce splněny elementární věcné předpoklady pro uložení předmětného pokynu. K žalobnímu bodu týkajícímu se postupu žalovaného v řízení o rozkladu žalovaný toto řízení zrekapituloval. Uvedl, že řízení bylo žalovaným doplněno o výpověď ředitelky OZHFK VSZ v Praze JUDr. Marcely Kratochvílové. Úkon provedl Mgr. Miroslav Jurman, zaměstnanec ministerstva spravedlnosti, na základě pověření ze dne 20.9.2011. Doplnění řízení o žalobcem navrhovaný důkaz výsledkem svědkyně tedy provedl sám žalovaný (jím pověřená úřední osoba), nikoli rozkladová komise, jak v žalobě namítá žalobce. Co se týče námitek ohledně průběhu tohoto výsledku, poukázal žalovaný na to, že se při provádění tohoto důkazu snažil o maximální vstřícnost vůči žalobci a po položení několika nezbytných základních otázek umožnil žalobci, aby svědkyni kladl otázky. Žalobce této možnosti nevyužil. Žalovaný navrhl, aby Městský soud v Praze žalobu zamítl.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, a to v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán; vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, jak soudu ukládá § 75 odst. 1, 2 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s.ř.s.). Soud věc projednal a rozhodl přednostně, neboť shledal, že pro takovýto postup jsou dány závažné důvody spočívající v tom, že předmětem přezkumu je zákonnost rozhodnutí o odvolání z funkce vrchního státního zástupce v Praze, který stojí v čele významné veřejnoprávní instituce (§ 56 odst. 1 s.ř.s.). Soud rozhodl o věci bez jednání, neboť s tím účastníci řízení souhlasili (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Žalobce namítá nekonkrétnost první části „skutkové věty“ rozhodnutí žalovaného ze dne 21.7.2011. Tuto žalobní námitku soud nepovažuje za důvodnou. Jistě platí, že výrok rozhodnutí musí být jasný, srozumitelný, přesný a určitý, neboť pouze tato část rozhodnutí je závazná, schopná právní moci a vykonatelná. Ač rozhodnutí o odvolání z funkce vedoucího státního zástupce není rozhodnutím o správním deliktu, musí být jeho výrok formulován tak, aby účastník řízení bylo zcela zřejmé, jaká pochybení jsou mu kladena za vinu, aby se proti nim mohl účinně bránit a vznášet své protiargumenty. V první části „skutkové věty“ rozhodnutí žalovaného ze dne 21.7.2011 je žalobci vytýkáno, že nevyužíval svých oprávnění a nereagoval na pochybení, když nepřijal odpovídající opatření k jejich odstranění a k zamezení jejich opakování. Popis skutku ve výroku je konkrétní v tom, co je žalobci kladeno za vinu, tedy že v období zde uvedeném nevyužíval řádně svých oprávnění, když nepřijal odpovídající opatření k odstranění a zamezení opakování pochybení; bližší identifikace vytýkaných pochybení je obsažena v odůvodnění rozhodnutí. Dle názoru soudu je tak zachována dostatečná určitost skutku.

První část „skutkové věty“ rozhodnutí žalovaného ze dne 21.7.2011 klade žalobci za vinu „nekonání“, když nepřijal opatření k odstranění a zamezení pochybení. Žalovaný přitom zdůrazňuje to, co v návrhu nejvyššího státního zástupce nebylo dostatečně zřetelně uvedeno, že jednotlivé nedostatky v činnosti OZHFV VSZ v Praze jdou jednoznačně k tíži těch státních zástupců, kteří vykonávají dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení v konkrétních trestních věcech citovaných v návrhu (vyjma odmítnutí poskytnout žádané statistické údaje a informace týkající se činnosti OZHFV, za což nese přímou odpovědnost vrchní státní zástupce). Žalovaný rovněž uvádí, že nelze nezmínit, že každá jednotlivá zjištěná vada by sama o sobě neměla ani nemohla mít fatální následky pro správnost a zákonnost konkrétního trestního řízení. Zároveň však žalovaný v souladu s názorem nejvyššího státního zástupce vyslovuje domněnku, že četnost vad, jejich opakovanost, dlouhodobost, jakož i závažnost jednotlivých pochybení oprávněně ve svém souhrnu opodstatňují závěr o závažném porušení povinností vrchního státního zástupce, který na ně nereagoval přijetím adekvátních opatření. Konkrétní trestní věci, ve kterých byla shledána pochybení považovaná žalovaným za četná, opakovaná, dlouhodobá, jakož i závažná, popsal žalovaný podrobně v odůvodnění svého rozhodnutí. Žalobci je vytýkáno, že v kauze letounů JAS-39 Gripen nepřijal adekvátní a efektivní opatření k odstranění pochybení spočívajícího v absenci vyžádání právní pomoci ze Švédska, že se při změně v osobě dozorového státního zástupce v kauze „České pivo“ spokojil s odůvodněním této změny optimalizací rozvrhu práce. Žalobci jsou dále vytýkány nedostatky týkající se dodržování předpisů upravujících lhůty k provádění prověrek stavu prověřování a vyšetřování a nedostatky, které lze souhrně označit jako nedostatky procesního charakteru – konkrétně jde o nedostatky postupu při zastavení trestního stíhání, nerespektování zákonných pravidel pro věcnou příslušnost soudu při podání obžaloby, nedostatky v procesních náležitostech výroku usnesení o zahájení trestního stíhání, nedostatky při vymezení počátku vyšetřování, nedostatky při vytěžování poznatků pro netrestní působnost státního zastupitelství, porušení pravidel pro právní styk s cizinou, porušování kancelářského řádu státního zastupitelství, nedostatky v žádostech o udělení předchozího souhlasu nejvyššího státního zástupce. Závěrem je ve vztahu k první části „skutkové věty“ žalobci vytýkáno odmítnutí součinnosti s NSZ v souvislosti s poskytnutím statistických údajů a informací.

Žalobce v průběhu celého správního řízení k vytýkanému nedodržování lhůt k provádění prověrek a k nedostatkům procesního charakteru namítal, že se jednalo o nedostatky formálního charakteru, které neměly podstatný vliv na průběh trestního řízení

v jednotlivých trestních věcech. Tvrdil, že návrh nejvyššího státního zástupce, v zásadě převzatý do odůvodnění rozhodnutí, je svým obsahem pouhým prostým a velmi podrobným kompilátem zápisu o dohledových prověrkách. Postrádá jakýkoliv pokus o analýzu zjištěných nedostatků, příčin nedostatků, zhodnocení jejich charakteru a zejména významu. Poukazoval na způsob, kterým je nakládáno se zápisem doručeným po dohledové prověrce-zápis je předán dotčenému státnímu zástupci k využití a případné zjištěné nedostatky se státním zástupcem projedná ředitel odboru, resp. vedoucí oddělení. Výsledky dohledových prověrek jsou následně zobrazeny na pravidelných pracovních poradách OZHFK, kterých se vrchní státní zástupce účastní, převážně se svým náměstkem. Porad se obvykle účastní též ředitel OZHFK NSZ, případně další státní zástupce OZHFK NSZ. Obdobně bylo postupováno v případech, kdy zápis o dohledové prověrce byl adresován řediteli odboru nebo VSZ. Nikdy se nestalo, že by na nedostatky zjištěné prověrkou nebylo reagováno a že by nebyla stanovena opatření k nápravě. Žalobce též konstatoval, že některé dílčí nedostatky zjišťované ve výkonu dozoru se opakují, avšak to není důsledkem zanedbání povinností v organizační, metodické a personální činnosti vrchního státního zástupce. Zjišťované nedostatky mají svou příčinu výlučně v odbornosti dotčeného státního zástupce, jeho zkušenostech ve výkonu funkce, stupni pracovní zatíženosti, množství vyřizované agendy a v neposlední řadě v osobním přístupu k výkonu funkce. Žalobce rovněž uvedl, že OZHFK je s ohledem na současný nápad věcí poddimenzován co do počtu státních zástupců; dosažení optimální personální situace je řešeno dočasným přidělováním státních zástupců z nižších státních zastupitelství. OZHFK v posledních třech letech prokazatelně dosahuje nejlepších výsledků za desetiletí své existence. Žalobce oponoval tvrzení žalovaného, že zjištěné závady nelze považovat za bagatelní či formální, poukazem na tvrzení samotného dohledového orgánu, který v řadě věcí kladně hodnotí činnost dozorového státního zástupce, ale především uvádí, že byť současně konstatuje nepravdivost konání prověrek, není třeba přijímat žádná dohledová opatření. Žalobce v rozkladu zdůrazňuje, že v tomto bodě správní orgán absolutně nepřihlédl nebo se nezabýval skutečností, že následné dohledové prověrky v trestních věcech uvedených v návrhu na odvolání z funkce vrchního státního zástupce a v rozhodnutí o jeho odvolání v naprosté většině již nekonstatovaly nerespektování zákonných a vnitrorezortních předpisů týkajících se prověřkové činnosti. Právě tak nevzal v úvahu fakt, že vytýkaná pochybení byla projednávána na poradách OZHFK, a to i za účasti vedení VSZ a představitelů NSZ, na nichž byla opakovaně zdůrazňována povinnost náležitě dokumentovat prověřkovou činnost. Rozhodující však je, že následné dohledové prověrky ve věcech, kde předtím nějaké nedostatky zjištěny byly, již konstatovaly nápravu. Tak tomu bylo ve všech věcech uvedených v rozhodnutí správního orgánu, což vyplývá nejenom z vyjádření účastníka řízení, ale i ze samotných následných dohledových prověrek. Žalobce ve svém rozkladu opakoval, že z návrhu ani z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně není zřejmé, jaká opatření měl přijímat ve věcech, ve kterých sám dohledový orgán konstatoval, že opatření nejsou potřeba, nebo ve věcech, kde již opatření učiněna byla, o čemž se i sám dohledový orgán přesvědčil v následných prověrkách. Žalobce se rovněž podrobně vyjadřoval k dalším vytýkaným nedostatkům, které lze charakterizovat jako nedostatky procesního charakteru. Na konkrétních trestních věcech popisoval, o jaké pochybení se jednalo, že ne vždy šlo o pochybení, ale šlo i o jiný právní názor dohledového orgánu, který byl následně akceptován. Poukazoval též na přijatá a uložená opatření, aby k opakování nemohlo v budoucnu dojít. Na tyto námitky reagoval žalovaný v rozhodnutí o rozkladu tak, že konstatoval, že žalobce opětovně uznává existenci všech pochybení a nedostatků, avšak tvrdí, že se jedná o nedostatky a pochybení formálního a bagatelního charakteru, což je pouze jeho subjektivní posouzení těchto vad, a že jeho obecné opakované námitky byly přesvědčivé a přiléhavě odmítnuty a vyvráceny v prvostupňovém správním rozhodnutí. K námitce žalobce, že správní orgán nezohlednil, že v konkrétních věcech bylo na výtky plynoucí z dohledových prověrek reagováno, žalovaný

uvedl, že podstatou návrhu nejvyššího státního zástupce nebylo, že by se vytýkané nedostatky opakovaly v též věcech, ale skutečnost, že se opakovaly v různých věcech a poté, co již bylo Vrchní státní zastupitelství v Praze na typové vady upozorněno, což svědčí o systémovém pochybení.

Soud nemůže souhlasit s tvrzením žalovaného, že opakované námitky žalobce byly přesvědčivě a přiléhavě odmítnuty a vyvráceny v rozhodnutí ze dne 21.7.2011, a to pod body [98] až [118], na které žalovaný odkázal v rozhodnutí o rozkladu. V této části rozhodnutí ze dne 21.7.2011 se správní orgán pouze ztotožnil s výčtem vad a nedostatků v činnosti OZHFV VSZ v Praze týkajících se porušení předpisů upravujících lhůty k provádění prověrek, stavu prověřování a vyšetřování a pochybení procesního charakteru tak, jak byly popsány pod bodem 2 návrhu nejvyššího státního zástupce ze dne 9.3.2011, s výjimkou zde výslovně uvedených skutečností, jimž relevanci nepřiznal. S námitkami žalobce a s jeho argumentací, kterou použil na podporu svého tvrzení, že jednotlivá pochybení jsou formálního či bagatelního charakteru, se žalovaný vypořádal pouze tak, že uvedl, že tomuto tvrzení žalobce nemůže přisvědčit a že naopak klíčové pro posouzení věci je množství závad nedostatků a pochybení, jejich různorodost, dlouhodobost a opakovanost a především skutečnost, že v zásadě ke všem zjištěným nedostatkům docházelo opětovně přes opakovaná upozornění vyššího stupně státního zastupitelství. Tvrzení žalobce žalovaný odmítl rovněž s poukazem na přihlídnutí ke skutečnému charakteru a významu jednotlivých pochybení, aniž by se však jakkoliv k charakteru a významu jednotlivých pochybení vyjádřil a jejich skutečný charakter a význam vysvětlil. V tomto směru se žalovaný omezil pouze na konstatování, že rozhodně nelze považovat za bagatelní či formální zjištěné závady, které opětovně vyjmenoval. Soud poukazuje na zcela konkrétní argumenty žalobcem uplatněné v rozkladu, které žalovaný vypořádal právě jen poukazem na prvostupňové rozhodnutí ze dne 21.7.2011.

Ve správním spise, který byl soudu předložen žalovaným, je založeno třináct záznamů o provedení dohledové prověrky ve věci vyšetřování. Jde o dohledové prověrky provedené v období od března 2010 do října 2010 a záznam o provedení následné dohledové prověrky ze dne 18.2.2011, který navazuje na jednu z třinácti předchozích, na dohledovou prověrku provedenou 3.3.2010. Na všechny tyto dohledové prověrky, resp. trestní věci, ve kterých byly provedeny, odkazuje rozhodnutí žalovaného ze dne 21.7.2011 a dokládá jimi opakovaná pochybení v postupu státních zástupců VSZ v Praze při provádění prověrek stavu prověřování a vyšetřování. Soud konstatuje, že jedním z hledisek dohledové prověrky je vždy úroveň provádění prověrek stavu prověřování ze strany dozorového státního zástupce. Ač dohledoví státní zástupci k tomuto bodu v záznamech o provedení dohledové prověrky připomínají nutnost v pravidelných dvouměsíčních lhůtách v souladu s čl. 10 POP NSZ č. 8/2009 provádět prověrky stavu vyšetřování, zároveň v některých z těchto věcí, jako např. ve věci VSZ v Praze, sp. zn. 7 VZN 1513/2008 a sp. zn. 9 VZN 1513/2009, konstatují, že dozorová státní zástupkyně je náležitě seznámena s prováděnými úkony a aktuálním stavem vyšetřování a že s ohledem na stav řízení a zjištěný stav postupu dozorové státní zástupkyně není nutno přijímat jakákoliv dohledová opatření. Ve věci 9 VZN 1513/2009 dohledový státní zástupce sice konstatuje, že provedené telefonické konzultace za prověřkovou činnost považovat nelze, zároveň však uvádí, že jde o úkony prokazující aktivitu dozoru ze strany dozorové státní zástupkyně, z hlediska formy a četnosti provádění prověrek stavu vyšetřování však upozorňuje na interní úpravu v čl. 10 POP NSZ č. 8/2009. V závěrečném opatření znovu oceňuje správný postup dozorové zástupkyně, byť upozorňuje na nutnost provádět prověrky stavu vyšetřování v pravidelných dvouměsíčních lhůtách. V závěru záznamu o provedení dohledové prověrky ve věci sp. zn. 8 VZV 1/2009 dohledový státní zástupce uvádí, že ve faktické dozorové a rozhodovací činnosti dozorového státního zástupce nejsou shledány

žádné závady nebo nedostatky, je třeba pouze upozornit na záležitost formálního charakteru, aby o prověřkové činnosti byly sepisovány alespoň stručné záznamy v intencích čl. 10 POP NSZ č. 8/2009 a byly zakládány do dozorového spisu. Na všechny tyto skutečnosti upozorňoval žalobce v průběhu správního řízení a argumentoval jimi na podporu svého tvrzení, že jde o pochybení formálního či bagatelního charakteru. Žalovaný se k těmto konkrétním námitkám nevyjádřil. Zároveň žalobce ve svém rozkladu poukazoval na další dohledové prověrky následně provedené v předmětných trestních věcech, kde již dříve vytýkané nedostatky nejsou konstatovány. K tomu soud konstatuje, že žalovaný zmiňuje pouze jednu dohledovou prověrku, která časově následovala po prověrkách, jimiž jsou dokládána pochybení při provádění dozorových prověrek, a to prověrku ve věci sp. zn. 7 VZV 9/2008, kdy dne 18.2.2011 navazovala dohledová pověrka na předchozí dohledovou prověrku provedenou dne 3.3.2010 a kdy i následně, v roce 2011, bylo zjištěno opakování vytýkaného nedostatku. Pouze tento záznam o časově následné dohledové prověrce je také založen ve správním spise. Žalobce přitom ve svém rozkladu poukazoval na následně provedené další dohledové prověrky, ze kterých vyplývá, že došlo k nápravě a že nedostatky byly odstraněny, a to konkrétně např. ve věcech sp. zn. 9 VZV 6/2008, 7 VZN 1513/2008 (nyní 7 VZV 5/2010) – v obou těchto věcech poukazoval též na pokyn ředitelky OZHFK, dále poukazoval též na věci sp. zn. 8 VZV 14/2008, 9 VZN 1512/2009.

Žalovaný v rozhodnutí ze dne 21.7.2010 konstatuje, že považuje za prokázané, že na OZHFK VSZ v Praze docházelo v průběhu roku 2010 a 2011 k opakovanému nerespektování jak vnitrorezortních pravidel upravujících postup a časová hlediska při provádění prověřkové činnosti, tak povinností zákonné povahy. Soud nemůže přehlédnout, že pokud jde o rok 2011, jedná se právě jen o jeden shora zmíněný případ (věc sp. zn. 7 VZV 9/2008). Za rok 2010 bylo doloženo třináct shora zmíněných trestních věcí, kde byly dohledovými prověrkami zjištěny nedostatky.

Pokud jde o nedostatky procesního charakteru, které dle blíže neodůvodněného názoru žalovaného též nelze považovat za bagatelní či formální, jedná se o nedostatky v postupu při zastavení trestního stíhání (3 trestní věci), nerespektování zákonných pravidel pro věcnou příslušnost soudu při podání obžaloby (2 trestní věci), nedostatky v procesních náležitostech výroku usnesení o zahájení trestního stíhání (2 trestní věci), nedostatky při vymezení počátku vyšetřování (2 trestní věci), nedostatky při vytěžování poznatků pro netrestní působnost státního zastupitelství (2 trestní věci), porušení pravidel pro právní styk s cizinou (1 trestní věc), porušování kancelářského řádu (6 trestních věcí) a nedostatky v žádostech o udělení předchozího souhlasu nejvyššího státního zástupce (2 trestní věci).

Na základě uvedeného soud musí konstatovat, že námitky žalobce, že vytýkaná pochybení jsou formálního a bagatelního charakteru, rozhodně nebyly vyvráceny. Pouhým vyjmenováním jednotlivých pochybení shora uvedených, bez jakékoliv úvahy o jejich skutečném charakteru a významu, nelze učinit závěr, že tato pochybení nejsou formálního a bagatelního charakteru. Pro závěr o četnosti pochybení soud postrádá porovnání počtu zjištěných pochybení s počtem trestních věcí celkově v rozhodném období OZHFK dozorovaných. Pro závěr, zda žalobce skutečně závažně porušil své povinnosti vyplývající z funkce vrchního státního zástupce nepřijetím odpovídajících opatření ve vztahu k pochybením zjištěným dohledovými prověrkami, považuje soud za nutné též vyhodnotit, jak bylo s výsledky dohledových prověrek nakládáno ze strany podřízených žalobce, zda a jak bylo na zjištěná pochybení reagováno. Pouze tak je možné učinit závěr, že situace vyžadovala, aby k odstranění pochybení přijal opatření vrchní státní zástupce.

Žalobce v průběhu správního řízení tyto postupy popisoval a tvrdil, že na zjištěná pochybení vždy reagovali jeho podřízení, kteří kontrolovali práci jednotlivých státních zástupců, a že ani neměl na co reagovat. Žalovaný k tomu uvedl, že žalobci není kladeno za vinu, že by se vytýkané nedostatky opakovaly v týchž věcech, ale že se opakovaly v různých věcech a poté, co již bylo Vrchní státní zastupitelství na typové vady upozorněno, což svědčí o systémovém pochybení. Soud nemůže přijmout tvrzení o typových vadách svědčících o systémovém pochybení, které se opírá pouze o to, že zjištěná pochybení se opakovala v různých věcech. Pro závěr o systémovém pochybení je nezbytné podrobnější posouzení a zhodnocení příčin a charakteru zjištěných pochybení, tak i jejich četnosti. Dle názoru soudu je proto rozhodnutí žalovaného v části, ve které je žalobci vytýkáno závažné porušení povinností nepřijetím odpovídajících opatření ve vztahu k nedodržování lhůt k provádění prověrek a k pochybením procesního charakteru, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Další závažné pochybení v činnosti žalobce shledal žalovaný ve věci týkající se podezření ze spáchání trestného činu v souvislosti s výběrovým řízením na pronájem a nákup stíhacích letounů JAS 39 Gripen. Žalovaný konstatoval, že pokud tehdejší nejvyšší státní zástupkyně dne 19.3.2010 uložila provedení konkrétního procesního úkonu spočívajícího ve vyžádání právní pomoci od justičních orgánů Švédského království a ve věci činný státní zástupce VSZ v Praze tento pokyn nesplnil, pak se jedná o evidentní a závažný nedostatek, na který bylo ze strany dohledového orgánu poukazováno v záznamu o dohledové prověrce ze dne 16.12.2010. Jestliže žalobce ani po provedení předmětné dohledové prověrky, s jejímž obsahem byl seznámen, nepřijal v takto závažné trestní věci žádné adekvátní a efektivní opatření k odstranění tohoto pochybení, pak nedostal řídícím a kontrolním povinností vyplývajícím z titulu funkce vedoucího státního zástupce.

K tomu je založen ve správním spise přípis nejvyšší státní zástupkyně ze dne 19.3.2010 a záznam o provedení dohledové prověrky v této věci ze dne 16.12.2010. V tomto záznamu se jako opatření uvádí, že bude nutno, aby dozorový státní zástupce reagoval na pokyn nejvyšší státní zástupkyně, vyjádřený v jejím přípisu ze dne 19.3.2010, a buď vyžádal cestou právní pomoci aktuální výstupy provedeného šetření k možnému podezření z trestné činnosti u příslušných justičních orgánů Švédského království, nebo aby zdůvodnil, proč nedošlo ke splnění tohoto pokynu nejvyšší státní zástupkyně.

Žalobce v rozkladu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21.7.2010 k vytýkané absenci dožádání justičních orgánů Švédského království konstatoval, že v rámci dosavadního prověřování, což nevylučuje úvahu o provedení dožádání do budoucna, nebyl zjištěn žádný poznatek o existenci důkazu, jehož provedení by bylo nutno ve Švédsku dožádat. V tomto směru se jeví vhodnější vyčkat výsledku vyhodnocení listinných materiálů opatřených cestou jak Ministerstva obrany, tak Úřadu vlády ČR, které se však podařilo opatřit od dožádaných institucí až s jistým prodlením v listopadu 2010. Odpovědi se ukázaly po jejich podrobném vyhodnocení ze strany policejního orgánu jako nedostačující a bylo přikročeno k dožádání stejných orgánů s další upřesňující specifikací předmětu dožádání. Dožádané instituce (Úřad vlády ČR, Ministerstvo obrany), ač obeslány dne 16.2.2011 a 24.2.2011, zatím na dožádání neodpověděly.

Dohledová prověrka ze dne 16.12.2010 dozorovému státnímu zástupci ukládá buď vyžádat právní pomoc ze Švédského království, nebo zdůvodnit, proč nedošlo ke splnění tohoto pokynu. Žalobce v průběhu správního řízení i v podané žalobě uvádí důvody, proč právní pomoc ze Švédska dosud nebyla vyžádána. Podle dohledové prověrky ze dne 16.12.2010 měla být právní pomoc vyžádána nebo zdůvodněno, proč nedošlo ke splnění

pokynu nejvyšší státní zástupkyně. V rozhodnutí žalovaného není žádná zmínka o tom, zda dozorový státní zástupce zdůvodnil, proč nedošlo k vyžádání právní pomoci, případně zda toto zdůvodnění neobstálo. Chybí-li zde toto hodnocení, nelze bez dalšího dospět k závěru, zda žalobce závažně porušil povinnosti nepřijetím adekvátního opatření.

Ve věci označované jako kauza „České pivo“ žalovaný uvedl, že stejně jako návrh nejvyššího státní zástupce, ani on nezpochybňuje správnost a zákonnost konečného meritorního rozhodnutí ve věci. Považuje však odůvodnění „optimalizací práce“, jímž byla odůvodněna změna v osobě dozorového státního zástupce, za nedostatečné. Vrchní státní zástupce měl svými opatřeními zajistit, aby byl o takových zásadních změnách v přidělování trestních věcí státním zástupcům k výkonu dozoru informován, a pokud informován byl, jak tvrdí, neměl se spokojit s takto vágním odůvodněním.

Soud považuje za podstatné, že ke změně dozorového státního zástupce v této věci došlo v listopadu roku 2008. Svědek Mgr. Zbyněk Eger konstatoval, že na konci roku 2008 nebyl skutkový stav takový, aby bylo možno posoudit, zda výsledkem bude podání obžaloby nebo zastavení trestního stíhání. Nesouhlas s odebráním věci Mgr. Dunajová nevyjádřila, opatření bylo vydáno po konzultacích a ve shodě o prospěchu věci. Žalobce v průběhu správního řízení uváděl, že postup státního zástupce v této trestní věci byl prověřován při rozhodování o stížnosti podané poškozeným a stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta státním zástupcem NSZ. Rovněž v řízení o kasačním oprávnění nejvyššího státního zástupce podle § 174a trestního řádu bylo rozhodnutí dozorového státního zástupce shledáno zákonným a důvodným. Žalovaný tyto skutečnosti nijak nezpochybnil.

Změnou v osobě dozoruujícího státního zástupce nedošlo k porušení žádného zákonného ustanovení a žalovaný ani netvrdí, že by touto změnou byl porušen vnitrorezortní předpis. Ke změně v osobě dozorového státního zástupce v daném případě došlo na podzim roku 2008, věc byla opakovaně prověřována Nejvyšším státním zastupitelstvím, aniž by změna v osobě dozorového státního zástupce byla jakkoliv negativně vnímána. Žalovaný v rozhodnutí ze dne 21.7.2011, k návrhu nejvyššího státního zástupce ze dne 9.3.2011, spatřuje závažné porušení povinností vyplývajících z výkonu funkce vrchního státního zástupce v tom, že se neměl spokojit s odůvodněním změny v osobě dozorového státního zástupce „optimalizací práce“. Soud nemůže souhlasit s tímto hodnocením žalovaného. Změnou v osobě dozorového státního zástupce nedošlo k porušení zákona ani k porušení vnitrorezortních předpisů; změna navíc neměla žádné následky pro správnost a zákonnost konkrétního trestního řízení (činnost dozorového státního zástupce v této věci byla prověřována nadřízeným orgánem, a obstála), nehledě na to, že k ní došlo na podzim roku 2008 (pozornost žalovaného přitom vzbudila až v roce 2011; takto výrazná časová prodleva dále zeslabuje závěr žalovaného o závažnosti žalobcova provinění). Pro posouzení, zda došlo k porušení povinnosti, jsou dle názoru soudu podstatné uvedené objektivní skutečnosti, nikoliv subjektivní úvahy o tom, s jakým odůvodněním změny v osobě dozorového státního zástupce se žalobce měl či neměl spokojit.

Žalovaný ministr spravedlnosti konečně shledal, že žalobce porušil své povinnosti vedoucího státního zástupce tím, že zakázal ředitelce OZHFK VSZ v Praze poskytnout NSZ požadované statistické údaje a informace, což ředitelka OZHFK VSZ Praha sdělila NSZ přípisem doručeným dne 23.7.2010. K tomu soud poukazuje na skutečnost, že konkrétní statistické údaje a informace měla Vrchní státní zastupitelství v Praze a v Olomouci předložit Nejvyššímu státnímu zastupitelství na základě žádosti ředitele OZHFK NSZ ze dne 19.4.2010, a to za první pololetí roku 2010 v termínu do 20.7.2010 a následně vždy k 20.1. a

k 20.7. každého kalendářního roku. Ze strany VSZ v Praze nebyly požadované statistické údaje a informace předloženy ani v měsíci červenci 2010, ani v měsíci v lednu 2011. Dne 23.7.2010 byl na OZHFK NSZ doručen přípis ředitelky OZHFK VSZ Praha, ve kterém sdělila, že tamní odbor ZHFK dle pokynu vrchního státního zástupce (žalobce) nezpracuje informace a údaje požadované ze strany OZHFK NSZ na základě dožádání ze dne 19.4.2010. Tento postup odůvodnil odkazem na dopis vrchního státního zástupce, který byl předán dne 2.6.2010 tehdejší nejvyšší státní zástupkyni. Ze strany NSZ nebylo na tento dopis vrchního státního zástupce v Praze doposud nijak reagováno, a vrchní státní zástupce proto nebyl, jak uvedl žalovaný, nijak oprávněn zakázat ředitelce OZHFK VSZ v Praze požadované údaje a informace předložit NSZ. Soud v obecné poloze nikterak nezpochybňuje povinnost nižšího státního zastupitelství a jeho vedoucího státního zástupce poskytovat nadřízenému orgánu jím vyžadované informace. V daném případě však soud považuje za podstatné, že ze strany Nejvyššího státního zastupitelství nebylo reagováno ani na dopis vrchního státního zástupce ze dne 2.6.2010 a ani na skutečnost, že požadované informace nebyly předloženy ve stanovených termínech do 20.7.2010 ani do 20.1.2011. Až právě v rozhodnutí žalovaného ze dne 21.7.2011 je tento postup žalobce, v jehož důsledku nebyly NSZ předloženy vyžádané statistické údaje, hodnocen jako závažné porušení povinností vedoucího státního zástupce. Soud se domnívá, že jako závažné porušení povinností vedoucího státního zástupce odůvodňující odvolání z funkce vedoucí státního zástupce nemůže být popsáno chování žalobce hodnoceno právě proto, že na jeho výhrady, které sdělil dopisem tehdejší nejvyšší státní zástupkyni, a na následné neposkytování vyžadovaných údajů nebylo ze strany NSZ reagováno přinejmenším tak, že by mu bylo sděleno, že NSZ na poskytnutí požadovaných informací trvá.

Druhá část „skutkové věty“ rozhodnutí žalovaného ze dne 21.7.2011 klade žalobci za vinu, že v tzv. kauze „IPB“ nepřiměřeně ingeroval do trestního řízení tím, že bez důkladné znalosti spisu vydal pokyn dozorové státní zástupkyni k nepodání odvolání proti rozsudku Městského soudu v Praze přímo do protokolu o hlavním líčení, ale k ponechání si lhůty pro zvážení podání opravného prostředku po doručení písemného vyhotovení rozsudku, aniž tento pokyn řádně odůvodnil, čímž mohl ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce.

K tomu soud považuje za nutné zdůraznit to, co sám žalovaný ministr spravedlnosti uvedl v rozhodnutí ze dne 21.7.2011, a to že se neztotožnil s názorem nejvyššího státního zástupce, že vydáním telefonického pokynu ze dne 22.4.2008 došlo k zásadnímu procesnímu zvratu v dané trestní věci a že konečná odpovědnost za podání či nepodání opravného prostředku leží na osobním rozhodnutí dozorové státní zástupkyně, které, jak sama připouští, nebylo nikým přímo ovlivňováno. Žalovaný ministr rovněž nezpochybnil, že vedoucí státní zástupce je oprávněn vydat státnímu zástupci působícímu u státního zastupitelství, v jehož čele stojí, pokyn k postupu při vyřizování věci. Jako závažné porušení povinností vyplývající z výkonu funkce vedoucího státního zástupce však žalovaný posoudil skutečnost, že předmětný telefonický pokyn ze dne 22.4.2008 byl blíže neodůvodněn a byl učiněn bez detailní znalosti složitých skutkových a právních okolností ve společensky významné věci a v rozporu s názorem dozorové státní zástupkyně, podpořené souhlasným stanoviskem jejích bezprostředních nadřízených.

Soud stejně jako žalovaný si je vědom toho, že v dané věci se nejednalo o obvyklé, „rutinní“ řízení, ale o skutkově i právně složitou kauzu, sledovanou veřejností laickou i odbornou. Z výpovědí svědků učiněných ve správním řízení i z vyjádření žalobce je zřejmé, že se jednalo o kauzu problematickou, že v průběhu soudního řízení došlo k důkazním

potížím, že byl vypracován nový znalecký posudek, který zpracovatel nového posudku „neustál“ při ústním výslechu před soudem. Soud odročil jednání za účelem vyhlášení rozsudku a bylo zřejmé, že jednou z možných variant je i vydání zprošťujícího rozsudku. Před vyhlášením rozsudku probíhaly konzultace dozorové státní zástupkyně a jejích bezprostředních nadřízených. Víceméně společným stanoviskem, jak uvedl ve své výpovědi svědek Mgr. Eger, bylo, že ve věci bude v každém případě podáno odvolání. K otázce, jak se má dozorová státní zástupkyně zachovat v případě vyhlášení zprošťujícího rozsudku, zda si má podat odvolání rovnou do protokolu, či si ponechat lhůtu, svědek JUDr. Letko uvedl, že této otázce nepřikládal větší význam, neboť ji nepovažoval za podstatnou, nicméně vzal na vědomí, že si dozorová státní zástupkyně podá po případném vyhlášení zprošťujícího rozsudku odvolání do protokolu. S touto variantou byli srozuměni i ostatní. Žalobce k tomu uvedl, že v daném případě reagoval na informace sdělené mu podřízenými vedoucími pracovníky ohledně zamýšleného postupu dozorové státní zástupkyně, která byla odhodlána i přes změnu důkazní situace a v rozporu se zásadou odbornosti si na místě po vyhlášení rozsudku podat odvolání, aniž by mohla tento svůj krok odůvodnit dostatečnou znalostí argumentů soudkyně Městského soudu v Praze. O průběhu dokazování v hlavním líčení byl podrobně informován svými podřízenými, byl informován také o tom, že dozorová státní zástupkyně hodlá navrhnout a také navrhla, aby byli obžalovaní i přes změnu důkazní situace uznáni vinnými, a v takové situaci považoval za důležité, aby státní zástupkyně tvrdošíjně po vyhlášení rozsudku nepodala odvolání na místě, ale aby jednala odborně a úsudek o podání odvolání učinila až na základě písemného vyhotovení rozsudku.

K tomu soud uvádí, že z věcného hlediska považuje za nerozhodné a za nepodstatné, zda si státní zástupce podá odvolání přímo do protokolu po vyhlášení rozsudku soudem, či zda si ponechá lhůtu pro podání odvolání. Kdyby žalobce vydal dozorující státní zástupkyni pokyn, aby se vzdala odvolání, byly by zcela na místě výtky žalovaného, že tak učinil bez detailní znalosti složitých skutkových a právních okolností ve společensky významné věci. Avšak žalobce takový pokyn nevydal, obsahem jeho pokynu bylo právě jen, aby se dozorová státní zástupkyně neodvolala přímo do protokolu o hlavním líčení, ale aby si ponechala lhůtu pro zvážení odvolání pro doručení písemného vyhotovení rozsudku a po seznámení se s argumenty soudkyně Městského soudu v Praze. K takovému pokynu žalobci dle názoru soudu postačovala vědomost o změně důkazní situace před soudem. Žalobce nebyl povinen své podřízené důvody svého pokynu sdělovat. Soud však stejně jako žalovaný konstatuje, že vedoucí státní zástupce při vydávání pokynu podřízeným státním zástupcům je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně a spravedlivě, a je povinen si počínat tak, aby nedošlo k ohrožení vážnosti funkce státního zástupce nebo vážnosti státního zastupitelství. Dle názoru soudu to znamená, že ačkoliv není vedoucí státní zástupce povinen sdělovat podřízenému státnímu zástupci odůvodnění svého pokynu, musí mít tento pokyn racionální jádro, vedoucí státní zástupce musí být schopen jeho důvody vysvětlit a zejména musí tento pokyn dostát zákonné povinnosti státního zástupce „postupovat odborně, svědomitě, odpovědně“ (§ 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství). Soud považuje vysvětlení žalobce, který uvádí, že byl o průběhu dokazování v hlavním líčení podrobně informován svými podřízenými a byl rovněž informován o tom, že dozorující státní zástupkyně navrhla, aby byli obžalovaní i přes změnu důkazní situace uznáni vinnými, a že v takové situaci považoval za důležité, aby dozorující státní zástupkyně tvrdošíjně po vyhlášení rozsudku nepodala odvolání na místě, ale aby jednala odborně a úsudek o podání odvolání učinila až na základě písemného vyhotovení rozsudku, za racionální a neshledává ho v rozporu s povinností státního zástupce postupovat odborně, svědomitě a odpovědně.

Jestliže žalobce byl oprávněn pokyn dozorové státní zástupkyni vydat, neměl povinnost jí důvody svého pokynu sdělovat a tento pokyn nebyl v rozporu s povinností postupovat odborně, svědomitě a odpovědně, nelze dovodit, že tímto pokynem žalobce mohl ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce. Soud nesouhlasí s žalovaným ministrem spravedlnosti, že tento pokyn vrchního státního zástupce byl způsobilý vyvodit zdání netransparentního postupu. Tento pokyn dal žalobce dne 22.4.2008 telefonicky krátce před vyhlášením rozsudku dozorové státní zástupkyni, na jeho základě si dozorová státní zástupkyně nepodala odvolání přímo do protokolu, ale ponechala si lhůtu k případnému podání opravného prostředku po doručení písemného vyhotovení rozsudku. Státní zástupce po vyhlášení rozsudku svůj procesní postoj, tedy to, zda si odvolání podá či zda si ponechá lhůtu či zda se odvolání vzdá, nijak nevysvětluje ani neodůvodňuje. Skutečnost, že si v daném případě státní zástupkyně ponechala lhůtu pro podání odvolání a že se neodvolala přímo do protokolu po vyhlášení rozsudku, nevzbudila žádný mediální ohlas. Se značným časovým odstupem, po roce od vyhlášení rozsudku, dozorová státní zástupkyně obdržela písemné vyhotovení rozsudku a na základě svého osobního rozhodnutí, které, jak sama připouští, nebylo nikým ovlivňováno, se rozhodla odvolání nepodat. K medializaci věci došlo až o tři roky později, v roce 2011, žalovaný v rozhodnutí ze dne 21.7.2011 odkazuje na časopis Respekt č. 21 a 22 z roku 2011. Tento odkaz na medializaci věci jako na důkaz o možném ohrožení důvěryhodnosti státního zastupitelství musí soud důrazně odmítnout. Pro závěr soudu není a nemůže být podstatné, jak byla určitá skutečnost mediálně prezentována a jaký v důsledku této mediální prezentace měla ohlas. Pro rozhodnutí soudu je podstatný skutkový stav zjištěný a prokázaný ve správním řízení. Na základě zjištěného skutkového stavu soud, jak objasnil shora, dospěl k závěru, že žalobce vydáním pokynu dozorové státní zástupkyni, aby si v tzv. kauze IPB nepodala odvolání proti rozsudku Městského soudu v Praze přímo do protokolu o hlavním líčení, ale aby si ponechala lhůtu k podání opravného prostředku, neporušil své povinnosti vyplývající z výkonu funkce vedoucí státního zástupce. Soud dodává, že provedení důkazu protokolem z hlavního líčení ze dne 7.2.2008 v předmětné trestní věci považoval za nadbytečné, pro posouzení věci byly v tomto směru dostatečné svědecké výpovědi založené ve správním spise.

K žalobní námitce týkající se nesprávného procesního postupu žalovaného v řízení o rozkladu soud uvádí, že důkaz výpovědi ředitelky odboru závažné hospodářské a finanční kriminality neprováděla rozkladová komise, tento úkon provedl Mgr. Miroslav Jurmann, zaměstnanec ministerstva spravedlnosti, na základě pověření ministra spravedlnosti ze dne 20.9.2011. Námitka, že tento důkaz provedla rozkladová komise, tedy není důvodná. Pokud jde o průběh výslechu zmíněné svědkyně, jsou námitky žalobce důvodné. Správní orgán se musí rozhodnout, zda navrhovaný důkaz provede, nebo odůvodnit, proč jej provádět nebude. V případě, že se rozhodne důkaz provést, musí jej provést řádně, byť by ho prováděl pouze z opatrnosti. Řádné provedení důkazu především znamená, že musí si ujasnit, jde-li o výslech svědka, k čemu má být svědek vyslechnut, a výslech sám provést. To neznamená, že nemůže umožnit účastníku řízení, aby svědkovi kladl otázky, nemůže však veškerou procesní aktivitu ve vztahu ke svědkovi přenést na účastníka řízení, který se provedení důkazu výsledkem svědka domáhá.

Z důvodů shora podrobně rozvedených dospěl soud k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí je v první části „skutkové věty“ částečně nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, ve zbývající části pak nezákonné, neboť skutky zde žalobci kladené za vinu nelze hodnotit jako závažné porušení povinností vedoucího státního zástupce. Soud proto žalobou napadené rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil, v části pro vady řízení a v části pro nezákonnost, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3, 4 s.r.s.).

Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Závěrem považuje soud za potřebné opětovně zdůraznit, co již v tomto rozhodnutí uvedl, a to že předmětem přezkumu soudem je pouze žalobou napadené rozhodnutí, jeho zákonnost, tedy to, zda ob stojí důvody v tomto rozhodnutí uvedené. Soud přitom vychází z odůvodnění rozhodnutí a z obsahu správního spisu předloženého žalovaným správním orgánem.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. a úspěšnému žalobci přiznal náhradu za soudní poplatek ve výši 3000,-Kč a za náklady zastoupení žalobce advokátem, a to za dva úkony právní služby (převzetí věci a sepsání žaloby) po 2100,-Kč a dva související paušální poplatky po 300,-Kč podle § 7, 9 odst. 3 písm. f) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., po zvýšení o daň z přidané hodnoty, již je právní zástupce žalobce plátcem, v celkové výši 8760,-Kč. Soud nepřiznal žalobci náhradu nákladů za zaplacený soudní poplatek ve výši 1000,- Kč za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě, neboť tento návrh nebyl úspěšný.

O vrácení přeplatku na soudním poplatku ve výši 2000,-Kč soud rozhodl podle § 10 odst. 1 zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 17. února 2012

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková